

K9 Helsinki: erityispiirteet ja haasteet poliisikoiratoiminnassa Helsingin poliisilaitoksella

Antti Lahtinen

11/2021

TIIVISTELMÄ

Antti Lahtinen: K9 Helsinki: erityispiirteet ja haasteet poliisikoiratoiminnassa Helsingin poliisilaitoksella

Opinnäytetyön muoto: Tutkimuksellinen opinnäytetyö

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Olavi Kujanpää & Petri Voittomäki

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan, millaisia kokemuksia ja käsityksiä Helsingin koirapoliisin henkilöstöllä on Helsingin poliisilaitoksella esiintyvistä erityispiirteistä ja haasteista koskien poliisikoiratoimintaa. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, mitä erityistä tai haastavaa Helsingin koirapoliisiin toimintaan liittyy ja miten se näkyy heidän päivittäisessä työssään.

Tutkimuksen tietoperustassa käsitellään Helsingin poliisilaitosta ja sen erityistehtäviä, poliisikoiratoimintaa yleisesti sekä toiminnan erityispiirteitä. Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena ja aineisto kerättiin haastattelemalla viittä partiokoiranohjaajaa Helsingin poliisilaitokselta. Tämän opinnäytetyön tulokset perustuvat haastatteluilla kerättyyn aineistoon, joka analysoitiin fenomenografisella menetelmällä.

Tulokset on jaettu kolmeen eri aihealueeseen, joiden pohjana toimivat tutkimuskysymykset. Tuloksista ilmenee, että Helsingin koirapoliisin toimintaan liittyy lukuisia erityispiirteitä ja haasteita. Erilaiset erityistehtävät vievät jaksoittain huomattavan osan koirapoliisin henkilöstön työajasta. Henkilöstön koulutus on isossa roolissa ja siihen voidaan panostaa paremmin kuin muilla Suomen laitoksilla. Toimintaympäristön suurimmaksi haasteeksi koettiin kovan alustan jäljestäminen sekä erilaiset häiriötekijät. Lisäksi Helsingin poliisipartioiden runsas määrä aiheuttaa oman haasteensa. Helsingin koirapoliisilla on myös merkittävä rooli vaativissa tehtävissä.

Organisaatioerot ovat iso erityispiirre Helsingin koirapoliisin ollessa oma itsenäinen yksikkönsä. Itsenäisyys koetaan positiivisena asiana, mutta se aiheuttaa myös haasteita. Erojen takia muun kenttähenkilöstön tuntemattomuus ja heidän tietämättömyytensä poliisikoiratoiminnasta asettaa koirapartiolle merkittäviä haasteita useimmissa työvuoroissa.

Sivumäärä: 42 + 2

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 11/2021

Avainsanat: poliisikoiratoiminta, toimintaympäristö, Helsingin poliisilaitos, laadullinen tutkimus, fenomenografia

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 TUTKIMUSASETELMA JA TOTEUTUS.....	2
2.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoite	2
2.2 Tutkimusongelma ja -kysymykset	2
2.3 Tutkimusmenetelmistä	3
2.3.1 Laadullinen tutkimus ja aineistonkeruu.....	3
2.3.2 Tutkimuksen osallistujat	4
2.3.3 Aineiston analyysi ja fenomenografia	6
3 KESKEINEN TEORIATAUSTA.....	7
3.1 Helsingin poliisilaitos	7
3.1.1 TEPO- ja JOUHA-toiminta.....	7
3.1.2 Valtakunnallinen valmiusyksikkö Karhu.....	8
3.2 Poliisikoiratoiminta Suomessa.....	9
3.3 Erityispiirteet poliisikoiratoiminnassa.....	10
3.3.1 Jäljestäminen.....	11
3.3.2 Sisätilatoiminta ja henkilöetsintä.....	11
3.3.3 Koira voimankäyttövälina.....	12
3.3.4 Ensiapu.....	12
4 TUTKIMUKSEN TULOKSET	13
4.1 Koirapoliisin erityistehtäviin ja koulutukseen liittyvät erityispiirteet ja haasteet	14
4.1.1 Erityistehtävien harjoittelu.....	14
4.1.2 Erityistehtävien toteuttaminen ja tehtävien määrä	15
4.1.3 Henkilöstön koulutus ja vaatimustaso	17
4.2 Toimintaympäristöstä johtuvat erityispiirteet ja haasteet.....	21
4.2.1 Jäljestäminen ja häiriötekijät.....	21
4.2.2 Helsingin poliisilaitoksen partioiden määrä.....	24
4.2.3 Vastuu vaativista tehtävistä	25
4.2.4 Toiminta Helsingin kaupungin alueen ulkopuolella.....	27

4.3 Haastateltavien omat kokemukset erityispiirteistä ja haasteista	29
4.3.1 Muun henkilöstön tietämättömyys koiratoiminnasta	29
4.3.2 Organisatoriset erot	32
5 JOHTOPÄÄTÖKSET	34
5.1 Millaisia erityispiirteitä ja haasteita esiintyy koirapoliisin erityistehtävissä ja koulutuksessa?	34
5.2 Millaisia erityispiirteitä ja haasteita ilmenee Helsingin toimintaympäristössä?	36
5.3 Millaisia kokemuksia koirapoliisin henkilöstöllä on Helsingissä esiintyvistä erityispiirteistä ja haasteista?	37
6 POHDINTA	38
6.1 Tutkimuksen luotettavuus.....	38
6.2 Tutkimuksen eettisyys	39
6.3 Tutkimuksen arviointi ja jatkotutkimukset	40
LÄHTEET	43
LIITE 1	46
LIITE 2	47

1 JOHDANTO

Poliisikoiratoiminta on olennainen osa poliisin operatiivista toimintaa. Koirapartioiden tehtävät lisääntyvät jatkuvasti ja koirapartioiden apuun turvaudutaan yhä useammin (Romppainen 2007, 9). Koirat ovat osoittaneet olevansa arvokas työkalu poliisitoiminnassa, avainsanana ”työkalu”. Koirat eivät ole täydellisiä ja ne voivat tehdä virheitä sekä niiden suorituskyky voi vaihdella runsaastikin. (Smith 2013, 25.)

Poliisikoiria löytyy Suomen jokaiselta poliisilaitokselta. Poliisikoirien määrä, tehtävät, resurssit sekä toimintaympäristö vaihtelevat todella paljon eri puolilla Suomea. Tästä syystä halusin perehtyä asiaan syvemmin. Tavoitteenani on selvittää ja konkretisoida sitä, miten nämä erilaisuudet näkyvät Helsingin poliisilaitoksella.

Idea tämän opinnäytetyön aiheeseen syntyi poliisin AMK-tutkintoon kuuluvan työharjoitteluni alkupuolella, kun olin hälytys- ja valvontatoiminnan jaksolla Itä-Helsingissä. Jo reilun kahden kuukauden aikana pääsin osallistumaan useita kertoja yhteisille tehtäville Helsingin poliisin koirapartioiden kanssa ja pääsin näkemään heidän toimintaansa aivan viereltä. Tehtävien jälkeen jäin miettimään, että Helsinki on haastava ympäristö poliisikoirille, -ohjaajille sekä molempien toiminnalle. Alueet, joilla Helsingin poliisilaitoksen tehtävät pääosin tapahtuvat, ovat urbaania kaupunki- ja asutusympäristöä. Oikean luonnon, kuten metsäalueiden, osuus jää melko vähäiseksi. Toki Helsingin koirapartioita hyödynnetään aika-ajoin myös muualla pääkaupunkiseudulla, jolloin heidän toimintaympäristönsä saattaa olla hyvin monipuolinen ja kokonaisuutena vaativa.

Tuskin olen ainoa tässä organisaatiossa, joka tätä asiaa on pohtinut. Tutkimuksia etsiessäni en ole löytänyt opinnäytetöitä tai muita tutkimuksia, jotka käsittelisivät tai vertailisivat poliisikoiratoiminnan erityispiirteitä tai haasteita eri puolilla Suomea. En edes sellaisia, jotka koskisivat jotakin toista yksittäistä Suomen poliisilaitosta, joten koen, että työlleni löytyy mielenkiintoa sekä tarvetta.

Lähetin opinnäytetyön aihetta koskien sähköpostia Helsingin poliisilaitoksen koiratoiminnasta vastaavalle henkilölle. Viestissä kerroin ajatuksista, suunnitelmista sekä alustavasta aihevalinnasta koskien opinnäytetyötä. Vastaanottaja oli hyvin myönteinen ja kutsui minut tapaamiseen. Tapaamisen aikana vastaanottaja piti lyhyehkön esittelyn Helsingin poliisikoiratoiminnasta ja keskustelin hänen kanssaan opinnäytetyön mahdollisesta aiheesta. Tapaamisen jälkeen aihe varmistui siksi, joka se on nyt. Kyseinen henkilö ehdotti myös kaksi ensimmäistä haastateltavaa Helsingin koirapoliisista tutkimusta varten.

Haluan työlläni tuoda ilmi Helsingin poliisilaitoksella esiintyviä haasteita ja erityispiirteitä poliisikoiratoiminnalle. Näitä seikkoja tuodaan ilmi erityisesti Helsingin koirapoliisiryksikössä työskentelevien poliisien kokemusten ja käsitysten kautta. Haluan myös avata sitä, millainen

Helsingin poliisikoirayksikkö on ja miten se toimii. Opinnäytetyö on täysin julkinen eikä siinä käsitellä poliisin taktisia tai teknisiä menetelmiä, eikä Helsingin poliisikoirayksikön organisaatiota tarkemmin kuin ryhmätasolla.

2 TUTKIMUSASETELMA JA TOTEUTUS

2.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoite

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia ja selvittää Helsingin poliisilaitoksen koirapoliisissa työskentelevien poliisien käsityksiä Helsingin poliisilaitoksen erityispiirteistä sekä haasteista poliisikoiratoiminnalle. Tarkoitus on saada selville minkälaisia ovat Helsingin poliisilaitoksen alueella esiintyvät haasteet ja erityispiirteet, jotka liittyvät olennaisesti poliisikoiratoimintaan ja koirapartioiden työhön. Opinnäytetyössä pyritään myös selvittämään, kuinka usein tällaisia haasteita tai erilaisuuksia esiintyy ja miten Helsingin koirapartiot niihin suhtautuvat, varautuvat ja toimivat. Työssä ollaan myös kiinnostuneita siitä, millainen Helsingin poliisilaitoksen koirapoliisi itsessään on ja mitä erityistä yksikköön liittyy.

Asiat, joista puhutaan tässä työssä erityispiirteinä, voivat esiintyä Helsingin poliisilaitoksen konstaapeleille yleispiirteinä. Näistä piirteistä puhutaan kuitenkin erityispiirteinä, koska niitä verrataan poliisikoiratoiminnan valtakunnallisiin piirteisiin, joihin verrattuna ne voivat olla erityisiä. Eli se mikä on Helsingissä yleistä, voi olla muualla Suomessa erityistä.

Kuten aiemmin jo asiaa sivuttiin, opinnäytetyössä ei avata tarkasti koirayksikön yksittäisiä toimintamalleja tai -tapoja, taikka muita poliisille kuuluvia taktisia tai teknisiä menetelmiä. Toimintaa käsitellään yleisellä tasolla julkisesti ilman tarvetta salassapitoon.

2.2 Tutkimusongelma ja -kysymykset

Opinnäytetyössä halutaan selvittää uutena tietona, miten Helsingin koirayksikössä työskentelevät poliisit kokevat Helsingin poliisilaitoksen toimintaympäristönä ja mitä haasteita sekä erityispiirteitä se mahdollisesti luo. Työssä halutaan selvittää myös se, kuinka paljon Helsingin poliisilaitoksella tapahtuvat koirayksikön erityistehtävät vievät heidän aikaansa kokonaistyöajasta ja kokevatko he erityistehtävät jollakin tavalla haasteita aiheuttavaksi.

Tutkimuskysymykset:

1. Millaisia erityispiirteitä ja haasteita esiintyy koirapoliisin erityistehtävissä ja koulutuksessa?
2. Millaisia erityispiirteitä ja haasteita ilmenee Helsingin toimintaympäristössä?
3. Millaisia kokemuksia Helsingin poliisilaitoksen koirapoliisin henkilöstöllä on em. erityispiirteistä ja haasteista?

Tutkimuskysymykset käsittelevät kolmea pääaluetta, jotka liittyvät vahvasti opinnäytetyön aiheen käsittelemiseen: toimintaympäristö, erityistehtävät ja koulutus sekä tilanteet, joissa nämä kaksi edellä mainittua ilmenevät.

2.3 Tutkimusmenetelmistä

Tutkimusmenetelmällä ratkaistaan kyseinen tutkimusongelma. Tutkimusmenetelmä on menettelytapa tai keino, jolla tuodaan ratkaisu ongelmaan. Jotta oikea tutkimusmenetelmä voidaan valita, edellytetään ongelman hyvää tuntemista. (Kananen 2015, 65.) Jotta tutkimusmenetelmä voidaan valita ja sitä voidaan alkaa soveltaa, tulee tutkijan tuntea vahvasti oma tutkimuksensa aihe sekä tutkimusongelma.

Tutkimusmenetelmät jaetaan pääsääntöisesti kvantitatiiviseen eli määrälliseen tutkimukseen ja kvalitatiiviseen eli laadulliseen tutkimukseen. Kvantitatiivinen tutkimus edellyttää ilmiön tuntemista, eli taustalla täytyy olla ilmiötä selittävä teoria, jonka pohjalta laaditaan tutkimusongelma. Kvalitatiivinen tutkimus soveltuu parhaiten, mikäli tutkittava ilmiö on tuntematon, ilmiöstä halutaan saada syvällinen näkemys, käytetään triangulaatiota eli ns. mixed-tutkimusstrategiaa tai, kun ilmiöstä halutaan saada hyvä kuvaus (Kananen 2015, 71, 73).

2.3.1 Laadullinen tutkimus ja aineistonkeruu

Tämän opinnäytetyön tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Kvalitatiivisen tutkimuksen perusajatuksena on uuden ja tuntemattoman ilmiön, sekä sen tekijöiden ja riippuvuussuhteiden ymmärtäminen tutkimusmenetelmää hyödyntäen (Kananen 2010, 36-37). Laadullinen tutkimus tulee pääsääntöisesti kyseeseen, kun ilmiötä ei tunneta eli ei ole teoriaa, joka selittäisi tutkimuksen kohteena olevaa ilmiötä (Kananen 2017, 32). Tässä työssä ilmiönä voidaan pitää poliisikoiratoimintaa koskevia erityispiirteitä ja haasteita Helsingin poliisilaitoksella. Helsingin poliisilaitoksen poliisikoiratoiminnan erityispiirteistä ja haasteista ei ole olemassa aikaisempia tutkimuksia, jolloin aiheita ja ilmiötä voidaan pitää tuntemattomana. Laadullinen tutkimus mahdollistaa uuden ilmiön ymmärtämisen eli sen ymmärtämisen, mistä ilmiössä on kyse (Kananen 2015, 71). Tällöin laadullinen tutkimusmenetelmä sopii hyvin kyseisen tuntemattoman ilmiön tutkimiseen.

Sarajärven ja Tuomen (2017, 62) teoksessa määritellään, että laadullisen tutkimuksen yleisimmät aineistonkeruumenetelmät ovat haastattelu, kysely, havainnointi ja erilaisista dokumenteista saatu tieto. Haastattelulla tarkoitetaan henkilökohtaista haastattelua, jossa haastattelija esittää suulliset kysymykset ja merkitsee haastateltavan vastaukset muistiin. Haastattelun ja kyselyn idea on hyvin yksinkertainen. Kun halutaan tietää, mitä ihminen ajattelee tai miksi hän toimii, kuten toimii, on järkevää kysyä asiaa häneltä. (Sarajärvi & Tuomi 2017, 63.) Tässä tutkimuksessa aineisto kerättiin

puolistrukturoiduilla teemahaastatteluilla. Teemahaastattelu on kahden ihmisen välinen keskustelu, jossa käydään vuorollaan läpi aiheet eli teemat, jotka tutkija on etukäteen miettinyt (Kananen 2017, 88). Puolistrukturoidussa haastattelussa haastattelulle on mietitty etukäteen teemat, mutta sen lisäksi tarkkoja kysymyksiä, jotka esitetään jokaiselle haastateltavalle (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006).

Tutkimuksen ja laadullisen tutkimustavan tavoitteena on tuoda ilmi haastateltavien mielipiteitä, kantoja sekä kokemuksia poliisikoiratoiminnasta Helsingin poliisilaitoksella.

Teemahaastattelussakaan ei voi kysyä ihan mitä tahansa, vaan siinä pyritään löytämään merkityksellisiä vastauksia tutkimuksen tarkoituksen mukaisesti (Sarajärvi & Tuomi 2017, 65).

Teemahaastattelussa edetään keskeisten etukäteen valittujen teemojen ja niihin liittyvien tarkentavien kysymysten varassa. Teemahaastattelun etuna on se, että haastattelussa voidaan tarkentaa ja syventää kysymyksiä haastateltavien vastauksiin perustuen. (Sarajärvi & Tuomi 2017, 65.) Tällä tavalla teemahaastattelu sopi loistavasti tämän tutkimuksen toteuttamiseen. Tutkimusta varten toteutettavissa haastatteluissa käytettiin haastattelurunkona tutkimuskysymyksiä, joiden pohjalta laadittiin tarkentavia kysymyksiä. Haastattelukysymyksiksi laadittiin tarkentavia kysymyksiä, jotka tuovat ilmi haastateltavan omaa näkökulmaa ja kantaa kyseisiin aiheisiin. Kuten aiemmin mainittiin, kysymyksiä voitiin modifioida kesken haastattelun, jos tämä koettiin tarpeelliseksi. Tätä tutkimusta varten toteutetuissa haastatteluissa tähän ei kuitenkaan ollut tarvetta vaan haastattelut toteutettiin haastattelurungon mukaisesti. Haastattelurunko on tämän opinnäytetyön liitteenä 2. Tutkimuksen tekijä ei ole itse työskennellyt poliisikoirayksikössä, joten haastattelututkimuksen etuna oli myös kesken haastattelua esitettävät tarkentavat kysymykset, jos haastateltavan vastaus jäi liian avoimeksi tai vajaaksi.

Tässä tutkimuksessa tutkittava asia on niin laaja, että laadukkaan aineiston kerääminen kvantitatiivisella eli määrällisellä tutkimustavalla, kuten lomakekyselyllä, olisi lähes mahdotonta. Kvantitatiivinen tutkimus edellyttää oikeiden kysymysten tekemistä, jotta tiedonkeruu onnistuisi, mutta jos ilmiötä ei tunneta, oikeiden kysymysten laatiminen on mahdotonta (Kananen 2017, 32). Kuten aiemmin on mainittu, tutkimuksessa käsiteltävä ilmiö on tuntematon.

2.3.2 Tutkimuksen osallistajat

Tutkimukseen pyydettiin osallistujiksi Helsingin poliisilaitoksen Erityistoimintayksikön koirapoliisissa työskenteleviä poliiseja. Haastateltavia lähestyttiin aluksi sähköpostitse. Koirapoliisin esimiehen ehdottamat kaksi konstaapelia haastateltiin ensimmäiseksi heidän suostumuksellaan.

Tutkimukseen osallistumisen tulee aina olla vapaaehtoista (Kananen 2017, 194). Kyseiset konstaapelit toimivat yksikössä ryhmänjohtajina ja toinen heistä ehdotti loput haastateltavat henkilöt heidän yksiköstään. Myös loppuja haastateltavia lähestyttiin sähköpostitse.

Sähköpostiviestissä kysyttiin haastateltavien suostumusta haastatteluun sekä informoitiin tutkimuksen tarkoituksesta, tavoitteesta ja menettelystä. Kanasen (2017, 192) mukaan tutkittavia tulee informoida joko suullisesti tai kirjallisesti. Asianmukainen informointi lisää tutkimusprosessin läpinäkyvyyttä ja tutkittavien luottamusta siihen, että heitä koskevia tutkimusaineistoja käsitellään vastuullisesti (Kananen 2017, 191). Kaikki haastateltavat olivat myönteisiä ja haastattelut toteutettiin hyvin jouhevalla aikataululla. Haastateltavat haastateltiin heidän työajallaan ja virkapaikallaan Pasilan poliisitalo 2:ssa. Haastateltavat esiintyvät tämän tutkimuksen tuloksissa nimettöminä eikä heidän henkilötietojaan ole käytetty tutkimuksessa hyödyksi. Tutkimustuloksista on karsittu myös ns. epäsuoria tunnisteita, jotta haastateltavat eivät olisi tunnistettavissa vastauksista.

Haastateltaville ei lähetetty haastattelurunkoa etukäteen tutustuttavaksi, vaikka haastattelun onnistumisen kannalta olisi hyvä antaa kysymykset etukäteen haastateltavalle (Tuomi & Sarajärvi 2009, 73, viitattu teoksessa Öster 2018, 70). Haastateltavien ei haluttu tutustuvan etukäteen haastattelukysymyksiin sen takia, että he esimerkiksi voisivat keskenään keskustella kysymyksistä, jolloin haastateltavien omien käsitysten tutkimisen luotettavuus heikkenisi. Haastatteluilla haluttiin tutkia haastateltavien omia, heti mieleen tulevia käsityksiä tutkittavista aiheista.

Haastattelun etuna on se, että haastatteluun voidaan valita henkilöt, joilla on kokemusta tutkittavasta ilmiöstä tai tietoa aiheesta (Sarajärvi & Tuomi 2017, 64). Tällä perusteella parempia haastateltavia ei olisi varmasti löytynyt muualta kuin Helsingin koirapoliisiyksiköstä, jossa koirapartiot tekevät työtään päivittäin.

Haastateltavien määrä määriteltiin tutkimuksen laadun kannalta. Kun haastateltiin viittä henkilöä, saatiin useampia näkemyksiä ja näkökulmia työn aiheisiin. Myös yhteneviä kantoja samoihin aiheisiin havaittiin, mikä oli erittäin tärkeää. Tällaista yhteneväisyyttä ei olisi välttämättä saavutettu, jos haastateltavia olisi ollut vähemmän.

Laadullisessa tutkimuksessa ei voida juurikaan määritellä etukäteen haastateltavien sopivaa määrää. Haastateltavia valitaan niin paljon, että vastaukset alkavat toistaa itseään eli vastaukset saturoituvat. (Kananen 2015, 146.) Helsingin koirapoliisissa on henkilöstöä noin 20 (kts. luku 3.1) eli haastateltavien määrä on noin neljännes koko yksikön henkilöstöstä, mikä on melko runsas määrä. Lisäksi kaikkien haastattelujen jälkeen huomattiin, että jo viiden haastateltavan vastauksissa alkoi toistua samat asiat ja havainnot. Näillä perusteilla viisi henkilöä oli sopiva määrä tämän tutkimuksen toteuttamiseksi, eikä uusilla haastateltavilla olisi saatu uutta huomattavaa tietoa tai ymmärrystä kyseiseen ilmiöön. Haastateltavien enimmäismäärä määriteltiin siksi, koska yli viiden henkilön haastattelu vaatisi tutkimusluvan hakemista Poliisiammattikorkeakoululta eikä ainoastaan Helsingin poliisilaitokselta (Haikansalo & Korander 2021, 7). Tässä tutkimuksessa

tutkimuslupa haettiin Helsingin poliisilaitokselta ja luvan hyväksyivät Erityistoimintayksikön ja Erityispalvelut-toiminnon johtajat.

2.3.3 Aineiston analyysi ja fenomenografia

Teemahaastatteluista kertynyt aineisto kirjoitettiin nauhoitettujen keskustelujen pohjalta puhtaaksi eli litteroitiin. Litteroinnilla tarkoitetaan nauhoitetun puheen kirjoittamista puhtaaksi ja muuttamista kirjoitettuun tekstimuotoon (Metsämuuronen 2009, 14-15). Kaikki haastattelut litteroitiin sanasta sanaan nauhoitusten pohjalta, vaikka Vilkan (2005, 115-116) mukaan fenomenologisessa tutkimuksessa ei edellytetä pikkutarkkuutta litteroinnin suhteen. Microsoft Word -ohjelmasta löytyvän sanelimen avulla litterointi oli kuitenkin huomattavasti vaivattomampaa kuin käsin kirjoittaminen. Litteroinnin jälkeen haastatteluista kertynyt aineisto analysoitiin.

Aineiston analyysimetodina tässä tutkimuksessa käytettiin fenomenograafista menetelmää. Haastattelu on tavallisin menetelmä hankkia fenomenografista aineistoa (Syrjälä ym. 1994, 136). Fenomenografisella menetelmällä tutkitaan sitä, miten ympäröivä maailma ilmenee ja rakentuu ihmisten tietoisuudessa. Fenomenografia tarkoittaa siis ihmisten käsitysten tutkimista. Fenomenografiassa on tarkoituksena vertailla eri ihmisten välisiä käsityksiä tutkittavasta aiheesta sekä suhteuttaa yhden henkilön käsityksiä ilmiöstä hänen muihin käsityksiinsä. (Syrjälä ym. 1994, 114, 117). Tässä tutkimuksessa ei ole tarkoitus luoda uutta teoriaa. Tutkimuksen tarkoituksena on ainoastaan tutkia käsitysten ja kokemusten moninaisuutta, minkä pohjalta luodaan johtopäätöksiä. Tämä tarkoittaa Helsingin poliisilaitoksen koirapoliisissa työskentelevien poliisien käsityksiä ja kokemuksia poliisikoiratoiminnan erityispiirteistä ja haasteista Helsingissä.

Oleellisen tiedon etsinnässä voidaan käyttää yksinkertaisia menetelmiä, kuten esimerkiksi asioiden tiivistämistä asiasisällöiksi. Tiivistäminen tarkoittaa asiasisältöjen etsimistä tekstimassasta ja sisältöjen nimeämistä niihin sopivilla termeillä. Asiasisältöjä voidaan tarkastella myös eri tasoilla. (Kananen 2015, 163.) Tällä tavalla aloitettiin tutkimuksessa kertyneen aineiston analysointi. Litteroidut haastattelut käytiin läpi useaan kertaan ja niistä poimittiin tutkimuskysymysten kannalta oleellinen tieto. Kyseessä on ns. koodausvaihe. Koodausvaiheessa aineistosta etsitään tekstikokonaisuuksia, jotka liittyvät tutkittavaan ilmiöön. Tekstikokonaisuudet tiivistetään ja niille annetaan sisältöä kuvaavat ilmaisut eli koodit, jotka kertovat asiasisällön. (Kananen 2017, 132.) Käytännössä tämä tarkoitti oleellisten asioiden poimimista litteroiduista haastatteluista ja niiden keräämistä uuteen tekstidokumenttiin. Erityisiä ”koodeja” sisällöille ei vielä tässä vaiheessa annettu vaan sisällöt kerättiin sen tutkimuskysymyksen alle, jota sisältö koski.

Kanasen (2017, 132) mukaan aineiston koodausvaihetta seuraa aineiston luokittelu.

Luokitteluvaiheessa katsotaan, mitkä koodit muodostavat oman ryhmänsä, jonka jälkeen ryhmä nimetään. Koodaamisen avulla ryhmitellyt asiasisällöt jaoteltiin nyt tarkemmin eri alaotsikoiden alle.

Jaottelussa käytettiin apuna haastattelukysymyksiä ja niihin liittyviä aiheita. Jokainen asiasisältö jaoteltiin koodausvaiheessa jonkin tutkimuskysymyksen alle, minkä jälkeen suurin osa sisällöistä jaoteltiin vielä luokitteluvaiheessa tarkemmin jonkin tietyn alaotsikon eli kategorian alle. Luokittelu helpotti aineiston tulkintaa huomattavasti, kun kaikki yhtä aihealuetta koskeva aineisto oli kerätty samaan paikkaan. Analysoitu aineisto on esitetty tutkimuksen tuloksissa luvussa 4.

3 KESKEINEN TEORIATAUSTA

Opinnäytetyön keskeinen teoriatausta on jaettu kolmeen osa-alueeseen, joista kaksi käsittelee lyhyesti Helsingin poliisilaitosta sekä poliisikoiratoimintaa yleisesti Suomessa. Kolmas osa-alue käsittelee tarkemmin poliisikoiratoiminnan yleisimpiä erityispiirteitä. Vaikuttavin käsite tutkimuksen aiheen kannalta on kolmas ja viimeisin osa-alue, sillä tutkimusmenetelmällä on hankittu Helsingin koirapoliisissa työskentelevien poliisien käsityksiä ja kokemuksia siitä, minkälaisia erityispiirteitä esiintyy Helsingin poliisilaitoksen koiratoiminnassa.

3.1 Helsingin poliisilaitos

Helsingin poliisilaitos on Suomen suurin poliisilaitos. Henkilöstä on noin 1600, joista poliiseja noin 1300. Helsingin poliisilaitoksen tehtäviä ovat Helsingin alueen yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta vastaaminen, rikosten ennalta estäminen, kattava rikostutkinta kaupungin alueella sekä poliisin lupapalveluiden järjestäminen. Näiden perinteisten poliisitehtävien lisäksi Helsingin poliisilaitoksen vastuulla on useita erityistehtäviä. (Poliisi.fi, luettu 7.5.2021.)

Helsingin poliisilaitos jakautuu kolmeen pääyksikköön, jotka ovat Hälytys- ja valvontayksikkö, Rikostutkintayksikkö sekä Erityistoimintayksikkö. Erityistoimintayksikössä toimii Erityispalvelutoiminto, johon kuuluu Helsingin koirapoliisi sekä valtakunnallinen valmiusyksikkö Karhu. (Helsingin poliisilaitos 2020.) Koirapoliisi on Helsingissä oma erillinen yksikkö, joka ei kuulu Hälytys- ja valvontayksikön alaisuuteen toisin kuin muilla Suomen poliisilaitoksilla.

Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontatoiminta on jaettu kolmeen kenttäjohtoalueeseen: eteläiseen, pohjoiseen ja itäiseen (kenttäjohtoalueiden kartta liitteenä 1, Lantto 2018, 7). Koirapoliisin partiot toimivat jokaisella em. kenttäjohtoalueella ympäri vuorokauden suorittaen hälytystehtäviä (Helsingin poliisilaitos 2020). Koirapoliisin virkapaikka on Pasilan poliisitalo 2:ssa. Helsingin koirapoliisissa on henkilöstä noin 20 (YouTube, HelsinginPoliisi, katsottu 07.05.2021).

3.1.1 TEPO- ja JOUHA-toiminta

Tässä tutkimuksessa esiintyy useasti käsitteet *TEPO* sekä *JOUHA*. Nämä käsitteet on syytä avata, sillä ne ovat poliisissa käytettäviä lyhenteitä ja ehkä monelle lukijalle tuntemattomia.

Antti Mäki (2020) käsittelee TEPO-toimintaa opinnäytetyössään ”Poliisihallinnon TEPO/CBRNE-määräyksen päivittäminen”. TEPO-toiminta on erityistoiminto, joka tukee poliisin perustoimintoja. Poliisihallitus vastaa ja ohjeistaa TEPO-toimintaa. TEPO on lyhennys sanasta terroripommi ja toiminta mielletäänkin räjähteisiin liittyväksi toiminnaksi. (Mäki 2020, 3-4.) Erikoiskoulutuksen saaneet poliisit hoitavat erilaisten räjähteiden käsittelemisen, kuljettamisen ja hävittämisen. Räjähdysvaaralliseksi epäiltyjä esineitä saa tutkia, tehdä vaarattomaksi tai ottaa haltuun vain poliisin erikseen määritellyn TEPO-koulutuksen suorittanut henkilö. (Poliisihallitus 2015, viitattu teoksessa Mäki 2020, 4.)

Joukkojenhallinta eli JOUHA on yksi poliisin erityistoiminnoista. Poliisilla on erillinen koulutus joukkojenhallintaan erikoistuneille JOUHA-yksiköille. (Saari 2007, 25.) JOUHA-toiminta on johdettua ja organisoitua toimintaa, jossa poliisin erityiskoulutetuilla ja -varustetuilla osastoilla pyritään vaikuttamaan ihmisjoukkoihin. JOUHA-tehtävät pitävät sisällään esimerkiksi vaikuttamista väkijoukkoon, joka toiminnallaan vaarantaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta, tai kansalaisten sananvapauden suojelemista turvaamalla mielenosoitusta. (Poliisihallitus 2018, 1, viitattu teoksessa Hirvikoski 2019, 7.)

Helsingissä järjestettäviä mielenosoituksia ja yleisötapahtumia on varsin usein, kuten uutisista voidaan lukea. Itsenäisyyspäivänä erilaisten toimijoiden mielenosoituskulkueet ovat vakiintuneet osaksi Helsingin kaupunkikuvaa (Sisäministeriö 2018). Tapahtumien runsas määrä johtaa useampiin JOUHA-tehtäviin Helsingissä.

3.1.2 Valtakunnallinen valmiusyksikkö Karhu

Poliisin valtakunnallinen valmiusyksikkö Karhu on sijoitettu Helsinkiin (Poliisi.fi, luettu 05.10.2021). Valmiusyksikkö Karhu ja sen toiminta liittyvät merkittävästi Helsingin koirapoliisin toimintaan, kuten tässä tutkimuksessa ilmenee. Tämän takia on aiheellista avata lukijalle valmiusyksikköä hieman tarkemmin, vaikka varmasti jokainen on joskus kuullut poliisin ”Karhuryhmästä”.

Valmiusyksikkö Karhu on poliisin erikoiskoulutettu ja -kalustolla varustettu poliisiyksikkö, joka toimii poikkeavissa tilanteissa ja olosuhteissa. Valmiusyksikön osaamista vaativia tehtäviä ovat esimerkiksi vaaralliset kiinniotot, panttivankitilanteet ja erilaiset turvaamistehtävät. (Gustafsberg & Holmavuo 2019, 15-16.) Tiivistettynä toiminta voidaan ymmärtää niin, että valmiusyksikkö Karhu toimii tehtävissä, joissa tavallisella poliisin koulutuksella, kalustolla tai resursseilla toiminta olisi todennäköisesti liian haastavaa tai jopa mahdotonta. Valmiusyksikön poliiseilla on normaalit poliisin toimivaltuudet (eml.).

Valmiusyksikön tehtävät koostuvat niin suunnitelmallisista operaatioista kuin äkillisistä hälytystilanteista. Valmiusyksiköllä on hyvin vähän omia operaatioitaan. Yksikkö toimii aina

Helsingin poliisikomentajan päätöksellä ja toisen poliisiyksikön aloitteesta. Aloitteen tekevä toimeksiantaja on usein jonkin poliisilaitoksen tutkintayksikkö tai keskusrikospoliisi.

Tilanneorganisaatioissa valmiusyksikkö toimii poliisin johtamisjärjestelmän mukaisesti paikallisen johdon alaisuudessa. (Kaikko 2019.) Valmiusyksiköllä on vuodessa noin 100-150 tehtävää, joiden kesto voi vaihdella muutamasta tunnista useampaan kuukauteen (Gustafsberg & Holmavuo 2019, 15).

3.2 Poliisikoiratoiminta Suomessa

Poliisikoiratoiminnalla on Suomessa yli satavuotinen historia. Poliisin palveluskoiratoiminta alkoi vuonna 1909, kun Helsingin poliisilaitos hankki ensimmäiset poliisikoirat Saksasta. Toiminnan alkuaikoina poliisikoirat olivat keskittyneet vain Helsinkiin, josta niitä saatettiin tilata myös muualle Suomeen. Koirat osoittautuivat hyvin käyttökelpoisiksi apuvälineiksi erilaisissa tehtävissä. (Meripaasi 2004, 8.) Pelkästään vuonna 1912 poliisikoirat olivat olleet mukana yhteensä 1243 eri tapauksen selvittämisessä (Romppainen 2007, 206). Vuonna 1919 Imatralle perustettiin valtion poliisikoirasiittola sekä koirankuljettajakoulu, jolloin alkoi poliisikoirien järjestelmällinen kasvatusta ja koulutus. Koulu muutti jo seuraavana vuonna Hämeenlinnaan, jossa Poliisikoiralaitos sijaitsee nykyisinkin. (Meripaasi 2004, 8, 65).

Suomessa on tällä hetkellä noin 260 poliisikoiraa. Poliisikoiranohjaajia on noin 240 eli yhdellä ohjaajalla voi olla useampi koira. Näin tapahtuu yleensä silloin, kun ohjaajan edellinen koira on jäämässä eläkkeelle ja ohjaaja kouluttaa jo uutta koiraa. (Poliisiammattikorkeakoulu, luettu 08.05.2021.) Poliisikoirat jäävät eläkkeelle noin 10 vuoden ikäisenä ja viettävät eläkepäivänsä useimmiten ohjaajansa perheessä (Finn 2017, 144). Hämeenlinnassa sijaitseva Poliisikoiralaitos hankkii ja omistaa kaikki Suomen poliisikoirat sekä vastaa koirasta aiheutuvista kuluista, kuten terveydenhuollosta ja ravinnosta (eml.). Poliisikoiralaitos on osa Poliisiammattikorkeakoulua (Poliisiammattikorkeakoulu, luettu 08.05.2021).

Poliisilla on käytössä sekä partio-, että erikoiskoiria. Partiokoirien yleisimmät rodut ovat saksanpaimenkoira ja belgianpaimenkoira malinois. Erikoiskoiriksi voidaan kouluttaa myös muita rotuja, kuten labradorinnoutajia. (Poliisiammattikorkeakoulu, luettu 08.05.2021.)

Suomalainen poliisikoira on moniosaaja, jonka käyttömahdollisuuksien rajana on vain ihmisen mielikuvitus ja ammattitaito (Finn 2017, 144). Partiokoirat ovat ns. kombikoiria, joille koulutetaan usean eri aiheen osaaminen (Romppainen 2007, 10). Poliisiammattikorkeakoulun partiokoiranohjaajien opetussuunnitelman mukaan jokaiselle partiokoiralle koulutetaan yleinen osaaminen (mm. koiran hallittavuus ja tottelevaisuus), esine- ja henkilöetsintää, jäljestystä sekä suojelua eli voimankäyttöä (Poliisiammattikorkeakoulu 2020, 10-12). Lisäksi jokaiselle partiokoiralle koulutetaan oma erikoiskoulutusalueensa, joka on joko huumausaineiden, räjähteiden ja aseiden,

palavien nesteiden tai ruumiiden etsintä. Osa koirista koulutetaan myös laviinietsintään. (Finn 2017, 144.) Poliisikoiralaitos järjestää koiranohjaajien koulutuksen sekä seuraa koirien koulutuksen tasoa (Romppainen 2007, 15). Poliisikoiranohjaajan opintojen tavoitteellinen suoritus aika on 2,5 vuotta (Poliisiammattikorkeakoulu 2020, 6).

Poliisin erikoiskoirat koulutetaan hallittavuuden lisäksi johonkin edellisessä kappaleessa mainituista erityisosaamisista ja/tai rahan sekä passin etsintään. Erikoiskoirat eivät osallistu partiokoirien tavoin operatiiviseen kenttätoimintaan eivätkä saa koulutusta suojeluun. (Finn 2017, 144.)

Koiranohjaaja sekä koira suorittavat opintojen aikana useita kokeita ja tarkastuksia, mm. käyttäytymis- ja kestävyyskokeen sekä eri osa-alueiden koulutustarkastukset (Poliisiammattikorkeakoulu, luettu 08.05.2021). Myös koulutuksen jälkeen koirien koulutustaso varmistetaan säännöllisesti tasontarkastuskokeissa (Finn 2017, 144).

Poliisikoiran kouluttaminen ja koiranohjaajan ura edellyttää ohjaajalta pitkäaikaista sitoutumista ammattiin (Poliisiammattikorkeakoulu 2020, 6). Tehtävä vaatii ohjaajalta paljon myös työajan ulkopuolella. Poliisikoirat asuvat ohjaajansa luona ja viettävät vapaa-ajallaan normaalia kotikoiran elämää. Myös koiran fyysisen kunnon kehittäminen sekä koulutustason ylläpitäminen on ohjaajan vastuulla. (Finn 2017, 144.) On erittäin tärkeää, että koiralla on vastapainoa työlleen. Koiran elämä ei voi olla ainoastaan koulutuksia tai häkissä oleskelua työvuorojen välillä. Tämän vuoksi suomalainen malli, jossa koira elää ohjaajansa kotona, on koiralle huomattavasti vähemmän stressaava. (Meripaasi 2004, 68.)

3.3 Erityispiirteet poliisikoiratoiminnassa

Erityispiirteillä tarkoitetaan tässä kappaleessa asioita, jotka tekevät poliisikoirapartioiden operatiivisesta toiminnasta erilaista verrattuna poliisin tavalliseen valvonta- ja hälytystoimintaan. Erityispiirteitä on lukuisia, joten tässä luvussa käsitellään vain muutamia erityispiirteitä.

Koirapartion muodostaa koiranohjaaja, koira sekä koirapartiomies. Koirapartiot suorittavat sekä hätäkeskuksen välittämiä, että muita vaihtelevia poliisitehtäviä muidenkin poliisipartioiden tapaan. Lisäksi koirapartioita ja poliisikoiria käytetään erityistehtävissä, kuten voimankäyttötilanteissa sekä henkilöiden ja huumausaineiden etsinnässä. (Poliisiammattikorkeakoulu, luettu 8.5.2021.) Useasti koirapartiot ovat mukana voimankäyttöä vaativissa tehtävissä, jolloin koira voidaan käyttää voimankäyttövälteenä.

Sen lisäksi, että poliisikoiranohjaaja sekä poliisikoira käyvät pitkän koulutuksen ollakseen täysin päteviä työssään, liittyy poliisikoiratoimintaan myös useita muita tekijöitä, jotka eivät välttämättä kosketa suoraan koira taikka ohjaajaa. Koira ei työskentele ohjaajansa kanssa kahden, vaan

mukana on lähtökohtaisesti aina koirapartiomies. Joskus koira toimii myös osana laajempaa toimintaryhmää. Sen vuoksi koira tulisi totuttaa oleskelemaan ja työskentelemään henkilöiden kanssa, jotka ovat koiran mukana tehtävillä (Smith 2013, 71). Näin koira sopeutuu henkilöiden käyttäytymiseen ja liikehdintään, jolloin henkilöiden seura aiheuttaa koiralle vähemmän stressiä (eml.).

Tavanomaisen hälytys- ja valvontatoiminnan osaamisen lisäksi koiranohjaajat perehdytetään erilaisiin toiminta- ja ryhmätaktisiin asioihin erilaisissa tilanteissa ja olosuhteissa (Poliisiammattikorkeakoulu 2020, 14). Kuten tässä opinnäytetyössä useasti tulee ilmi, koirapartioiden ammattitaidon vaatimukset ovat useimmiten tavanomaista kenttäpartiota korkeammalla ja heidän tulee pystyä toimimaan vaativissakin tilanteissa.

3.3.1 Jäljestäminen

Jäljestystehtävässä koira vetää edessä ja ohjaaja seuraa perässä keskittyen koiran toimintaa. Ohjaajan takana taikka vierellä kulkee partiomies, joka on varautunut muihin tehtäviin esimerkiksi viestintään ja voimankäyttöön. Ohjaajan keskittyessä koiraan tilanne asettaa ohjaajan suuren uhan alle jäljestettäessä vaarallista henkilöä. (Smith 2013, 72.) Tällöin partiomiehellä on tärkeä rooli pysyä valppaana ja tarkkailla ympäristöä mahdollisten uhkien varalta. Vaarallisen henkilön jäljestäminen sisältää erityisen paljon tilannevaihtelevuutta ja asettaa koiranohjaajan jatkuvasti erilaisten uhkien alle (Smith 2013, 69).

Koiran päätarkoitus laajemmissa jäljestystä vaativissa tehtävissä on auttaa toimintaryhmää paikallistamaan kohdehenkilö. Koira voidaan käyttää suoraan jäljestämiseen tai koiralla voidaan rajata jokin tietty alue/alueita, joilla kohdehenkilö voi olla. Tällöin muu henkilöstö voi toteuttaa omia menetelmiään kohteen kiinnittämiseksi. (Smith 2013, 37.) Koira voidaan käyttää jäljestämiseen myös lukuisissa muissa tehtävissä ja käytännössä aina, kun halutaan seurata tietyn ihmisen kulkemaa reittiä eli jälkeä.

Koira ei ole ratkaisu jokaiseen ongelmaan poliisitoiminnassa. Koira on työkalu muiden joukossa, jolla edesautetaan tehtävän menestyksellistä suorittamista. Voimankäyttötilanteista voidaan selvittää ilman koiran apua, mutta yhdenkään kohdehenkilön jälkeä ei ihmisen hajuistilla voida seurata. Sen vuoksi koira on toistaiseksi korvaamaton apu jäljestystehtävissä.

3.3.2 Sisätilatoiminta ja henkilöetsintä

Sisätiloja voidaan tarkastaa eli käytännössä suorittaa henkilöetsintää koiran avulla. Koira voidaan päästää etsittävään tilaan taikka rakennukseen joko vapaana tai hihnassa. Koira ilmaisee lähtökohtaisesti haukkumalla, mikäli se havaitsee tilasta tai rakennuksesta jotakin poikkeavaa,

kuten esimerkiksi ihmisen. Jos tilasta tai rakennuksesta ei löydy mitään erikoista, koira yleensä palaa ohjaajansa luo. (Smith 2013, 42-43.)

Koira voi parantaa huomattavasti sekä partion, että ryhmän työturvallisuutta sisätalotoiminnassa. Kohteeseen lähestyminen ja sisätiloissa liikkuminen koira edellä on tästä hyvä esimerkki. Koira havainnoi edellä kulkiessaan tiloja ja ilmaisee, mikäli tiloista löytyy uhkia. Tässä tilanteessa ohjaaja liikkuu partiomiehen tai ryhmän mukana samaan aikaan, kun koira kulkee edellä. (Smith 2013, 41-42.)

3.3.3 Koira voimankäyttövälteenä

Poliisin partiokoirat ovat koulutettu kaikkiin tehtäviinsä kattavasti ja jokainen valmis partiokoira on suorittanut jokaisesta osa-alueesta käyttöönottotarkastuksen hyväksytysti, kuten luvussa 3.2 mainitaan. Voimankäyttötilanne on koiralle kuitenkin poikkeus, jossa koiran tottelevaisuus ja kurinalaisuus korostuu erityisen paljon.

Koiran käyttäminen voimankäytössä ei ole vain koiran ja ohjaajan välinen suorite. Partiossa tai ryhmässä okaisen jäsenen tulee tietää kuinka toimia, kun koira on osana kiinniottotilannetta. Roolit tulee olla selkeät eli kuka ryhmässä tekee mitään. Sen lisäksi ajoitus tulee olla kunnossa. Kuka käskyy kohdehenkilöä ja kuinka pitkään? Jos koira laitetaan puremaan kohdehenkilöä, kuka ottaa henkilön hallintaan ja milloin? Milloin koira irrotetaan kohdehenkilöstä ja kuka sen tekee? Ketkä vastaavat kohteelle annettavasta ensiavusta ja milloin se aloitetaan? (Smith 2013, 40.) Kuten lueteltu, huomioon otettavia asioita on runsaasti verrattuna siihen, että tavanomainen kahden henkilön poliisipartio ottaisi henkilön kiinni esimerkiksi fyysistä voimaa käyttämällä.

Lisäksi koiranohjaajan tulee ottaa huomioon mahdolliset riskit liittyen koiran käyttämiseen voimankäytössä. Ohjaajan tulee esimerkiksi tarkkaan tietää kollegojensa sekä mahdollisten sivullisten sijainti. Mikäli kohdehenkilön liikkumista ei voida rajata tiettyyn tilaan tai alueelle, ohjaajan tulee arvioida tarkasti, onko koiran päästäminen puremaan mahdollista sivullisten tai kollegojen riskin vuoksi. (Smith 2013, 41.)

3.3.4 Ensiapu

Ensiapu ja sen antaminen on keskeinen osa poliisikoiratoimintaa. Patrik Eriksson on tutkinut opinnäytetyössään ”Koirapartioiden ensiapuvalmiudet Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella” poliisikoirapartioiden erityispiirteitä erityisesti ensiavun näkökulmasta. Ensiaputarve ja ensiavun ammattitaito onkin yksi tyypillinen erityispiirre poliisikoiratoiminnassa. Eriksson (2020, 25) kertoo erityispiirteistä, joissa poliisikoiratoiminnassa koirapartion on varauduttava antamaan ensiapua tavanomaisen poliisin toimintaympäristön lisäksi myös poliisikoiralle. Esimerkiksi

voimankäyttötilanteet ja haastavissa olosuhteissa toteutettavat henkilö- ja esine-etsintätehtävät voivat altistaa poliisikoiran suureen loukkaantumisriskiin sekä tapaturmiin.

Poliisikoiralle annettavan ensiavun lähtökohtana ovat ensiavun ennakointi sekä ensiapuun varautuminen (Eriksson 2020, 25). Ennakoinnilla tarkoitetaan oman koiran käyttäytymisen tuntemista poikkeustilanteissa sekä omien henkilökohtaisten ensiaputaitojen ylläpitämistä. Varautumisella tarkoitetaan muun muassa ensiapuvälineiden hankkimista ja kouluttautumista niiden käyttämiseen. (Naskali 2016, 4-7, viitattu teoksessa Eriksson 2020, 25). Sekä ensiaputaitojen ylläpito ihmisille ja koirille, että kouluttautuminen erilaisten ensiapuvälineiden käyttämiseen ovat piirteitä, jotka luovat koirapartioiden jäsenille erityisiä vaatimuksia ja vaativat henkilöstöltä enemmän ammattitaitoa.

4 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tätä tutkimusta varten haastateltiin yhteensä viittä poliisimiestä. Kaikki haastateltavat työskentelevät Helsingin poliisilaitoksen koirapoliisissa partiokoiranohjaajina. Haastateltavista kaksi toimii ryhmänjohtajan tehtävissä ja loput kolme miehistötehtävissä. Jokaisella haastateltavalla on tai on ollut vähintään yksi oma partiokoira. Haastateltavista kolme on työskennellyt lähes koko uransa Helsingin poliisilaitoksella ja kaksi useita vuosia. Jokaisella haastateltavalla on poliisikoiratoiminnasta vähintään viiden vuoden kokemus.

Haastatteluista saadun aineiston perusteella voidaan todeta, että haastateltaviksi valikoitui täysin oikeat henkilöt. Jokainen haastateltava oli kokenut partiokoiranohjaaja ja todella ammattitaitoinen omassa tehtävässään. Haastateltavat osasivat tuoda kattavasti ilmi Helsingin poliisilaitoksella poliisikoiratoimintaan liittyviä erityispiirteitä ja haasteita. Osa osasi myös verrata niitä muihin Suomen poliisilaitoksiin.

Haastatteluilla kerätty aineisto on koottu tähän lukuun kolmen alaotsikon alle. Tutkimuskysymykset toimivat alaotsikoiden pohjana. Tuloksissa on käytetty runsaasti haastateltavien suoria lainauksia. Tämä antaa lukijalle selkeämmän kuvan siitä, mitä haastateltavat ovat todellisuudessa haastatteluissa kertoneet. Lisäksi suorien lainausten käyttö parantaa tutkimuksen luotettavuutta, kun haastateltavan alkuperäistä sanomaa voi tarkastella myös lukijat. Tulosten tulkintaa voidaan pitää oikeana, jos ulkopuoliset henkilöt tekevät saman tulkinnan ja päätyvät samaan lopputulokseen (Kananen 2015, 353).

Tulosten alaotsikot ovat lisäksi jaettu tarkemmin eri kategorioihin sisällön aiheen mukaisesti. Omia tutkimuksellisia löytöjään esittäessä fenomenografinen tutkija otsikoi usein alaluvut kategorioittain lainaamalla haastattelujen ydinilmaisuja (Syrjälä ym. 1994, 150). Kategoriat selittävät haastateltavien ilmaisuista löydettyjä merkityksiä osoittamalla niiden teoreettiset yhtäläisyydet

(Syrjälä ym. 1994, 146). Suoria lainauksia käytetään tuloksissa myös sen takia, että kategorioiden muodostamiseen liittyy vaara ylitulkintaan. Tutkija voi pakottaa jotkin ilmaisut sellaisiin kategorioihin, joihin ne eivät tosiasiallisesti kuulu, saadakseen koottua aineistosta selkeän määrän kategorioita. Tämän välttämiseksi tutkijan tulee pitää haastateltavien ilmaisut esillä sekä itselleen, että lukijalle. Tällöin luokittelua voi jatkuvasti tarkkailla. (Syrjälä ym. 1994, 146-147.)

4.1 Koirapoliisin erityistehtäviin ja koulutukseen liittyvät erityispiirteet ja haasteet

Tämän opinnäytetyön yhtenä tavoitteena on tutkia Helsingin poliisilaitoksen koirapoliisille kuuluvien erityistehtävien tuomia erityispiirteitä ja haasteita. Jokainen haastateltava on koulutettu vähintään yhteen erityistehtävään ja kaikki osasivat antaa laajaa ja laadukasta informaatiota tehtäviä koskien. Kaikki haastateltavat ovat JOUHA-koulutettuja ja kolme TEPO-koulutettuja. Yksi haastateltavista on käynyt erikseen partiokoiranohjaajille tarkoitetun JOUHA-kurssin.

Erityistehtävistä johtuvat erityispiirteet ja haasteet on jaettu kolmeen kategoriaan: erityistehtävien harjoitteluun, erityistehtävien toteuttamiseen ja niiden määrään sekä henkilöstön koulutukseen ja vaatimustasoon. Tiivistetysti voidaan todeta, että Helsingin poliisilaitoksella erityistehtäviin liittyviä haasteita sekä erityispiirteitä esiintyy runsaasti.

4.1.1 Erityistehtävien harjoittelu

Haastatteluista saadun aineiston perusteella Helsingin koirapoliisin henkilöstön työajasta erityistehtävien harjoitteluun kuluva aika vaihtelee. TEPO-koulutetut harjoittelevat TEPO-toimintaa, mutta eivät täysin määräyksen mukaisesti. TEPO-koulutetut henkilöt harjoittelevat myös ilman koira-ohjaajaa. JOUHA-toimintaa ei harjoitella juuri lainkaan. Yksi haastateltava oli myös sitä mieltä, että JOUHA-toimintaa tulisi harjoitella yhdessä koko laitoksen harjoituksissa.

”No Jouhaahan täällä ei harjoitella ollenkaan tai siis - - harjoittelee noi kenttämiehet mutta ei - - niinku koiran käyttöä JOUHA-tilanteessa harjoitella, mikä on surullista, mutta näin se vain on ja sitten tota TEPOa siinä on se kahdeksan harjoituskertaa vuodessa, mitä pitäisi olla eikä nyt varmaan ihan toteudu.”

”- - jos TEPO-harjoittelu esimerkiksi hoidettaisiin - - täysin - - määräyksen mukaan, - - elikkä kahdeksan harjoituskertaa vuoteen - - niin se ei ihan toteudu valitettavasti. Mutta se tarkoittaisi käytännössä - - kahdeksan päivää vuodessa ja sitten JOUHA-toiminnan harjoitteluun ei nyt käytetä aikaa juurikaan.”

”Mun vänkäri on TEPO-mies ja TEPO harjoittelee kohtuu paljonkin, mutta vänkärit tekee sitä ilman koira.”

”Harjoittelua on nykyään aivan liian vähän eli ei hirveästi harjoittelu-aikaa siunata TEPOon taikka JOUHAan koirien kanssa.”

”Yleisesti JOUHA-koiratoiminnan harjoittelu on haastavaa. Tulisi harjoitella koko laitoksen isoissa harjoituksissa.”

”- - JOUHAa treenataan todella vähän, aikoinaan treenattiin enemmän, nykyään treenataan todella vähän.”

Edellä mainittujen ilmaisujen perusteella voidaan todeta, että haastateltavien mielestä erityistehtäviä ei harjoitella tarpeeksi. Usea haastateltava piti erityistehtävien harjoittelun vähäisyyttä negatiivisena asiana. Viidestä haastateltavasta kolme oli selkeästi tätä mieltä, mikä muodostaa jo yhteisen mielipiteen. Aineistoa ja kategoriointia on usein tarkoituksenmukaista kuvata myös määrällisesti, vaikka kyseessä onkin laadullinen tutkimus (Syrjälä ym. 1994, 151).

Haastateltavista yksi koki, että vastuu erityistehtävistä vie liikaa aikaa pois partiokoiranohjaajan tehtävien harjoittelusta. Moni haastateltava kuitenkin totesi, että erityistehtävät vievät aikaa, mutteivat liikaa perinteisten koiranohjaajan tehtävien harjoittelemisesta.

”No kyllähän tässä nyt vähän semmoinen fiilis on, että kun tekee kaikkea vähän niin sitten ei osaa mitään kunnolla.”

”- - en mä nyt sano, että se niinku pois on juurikaan siitä. Totta kai yksittäisiä vuoroja sieltä täältä, mutta kyllä niitä kaikkia kerkeää treenaamaan.”

”Ei vie. Kyllä kaikki nivoutuu yhteen.”

Vastausten perusteella todetaan, että erityistehtävien harjoitteluun ja toteuttamiseen kuluva aika ei haittaa suurinta osaa haastateltavista. Yhden haastateltavan vastaus on ristiriidassa muiden vastausten kanssa, mutta muiden vastaukset muodostavat selkeän yhtäläisyyden. Erityistehtävien viemä aika on sen verran vähäinen, että aikaa jää myös muiden tehtävien harjoitteluun. Kolme haastateltavaa viidestä antoi selkeän ilmaisun, että erityistehtävistä koostuva työaika ei vaikuta partiokoiranohjaajan muiden tehtävien harjoitteluun.

4.1.2 Erityistehtävien toteuttaminen ja tehtävien määrä

Usea haastateltava toteaa vastauksissa, että erityistehtävien määrä ja niiden suorittaminen vie huomattavan osan henkilöstön työajasta. Vastauksista voidaan päätellä, että normaalioloissa joka jaksossa (= 3 vko) koirapoliisilla on jonkinlaisia erityistehtäviä suoritettavana. Räjähdepartiokoiran

omistavat ohjaajat tai partiot voivat olla useitakin päiviä pois päivittäisresurssin käytöstä erityistehtävien takia.

”JOUHA-tehtäviä - - on lähes joka jakso.”

”- - työllistää jaksoittain kuitenkin lähes - -, että joko TEPO tai sitten joko JOUHA tai molemmat.”

”Sillon kun noi vierailut pyörii ni noita TEPO-juttuja on aika paljon. Sitten noita pommikoiria on tällä hetkellä vaan kaks.”

”Korona-ajan ulkopuolella vierailuihin liittyviä TEPO-tehtäviä tulee noin kerran tai kaksi kuukaudessa.”

”- - tällainen valtiovierailutehtävä tai muu - - on aina päivän tai voi olla vaikka kolme päivää niin aina se on tietysti pois siitä päivittäisresurssista se kyseinen partio tai kyseinen henkilö.”

Lähes kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että koronaviruspandemia on vaikuttanut merkittävästi erityistehtävien määrään sekä tehtävien harjoitteluun. Erityistehtävien määrä on pandemian aikana ollut huomattavasti vähäisempi sekä harjoituksia ei ole voitu järjestää normaalin käytännön mukaan. Myös yksikköön rekrytoitujen uusien henkilöiden peruskoulutusjaksoa on jouduttu lyhentämään.

”Nyt ei oo ollu semmoisia isoja miekkareita tai muita missä - - osallistujaryhmät olisi sellaista, että - - voimannäyttöä tai -käyttöä ois tarvittu elikkä nyt ne ei ole vienyt paljon työaika - -.”

”Toki viimeiset puoltoista vuotta korona on perunut harjoitukset.”

”- - tää korona-aikahan - -, kun ei oo ollut mitään vierailuja niin, - - on ollu tosi vähissä semmoiset vierailujen TEPO-koiratehtävät ja JOUHA-tehtäviä on ollut, mutta - - niissä ollaan oltu mukana, mutta ei siellä niinku koiria ole tarvittu - -.”

”- - toki nyt - - just tää koronavuosi vähän sotkee tätä mielikuvaa itselläkin, että kun mitään semmoisia yhteisiä isoja harjoituksia tai semmoisia ns. massaharjoituksia ei ole voitu tehdä niin se on vaikuttanut - -.”

”Meillä on - - peruskoulutusjuttu, joka riippuu vähän tilanteesta. Tänä vuonna, kun tuli uusia tai koronan aikaan - - ne olivat vaan semmoisia kolmen päivän pätkiä. - - normaalisti se on - - vähintään sen viisi päivää.”

Yksi haastateltava koki erityispiirteenä poliisikoirien vähäisen määrän JOUHA-tehtävien määrään verrattuna. Haastateltavan mielestä Helsingissä on eniten JOUHA-tehtäviä, mutta siihen nähden liian vähän valmiita koulutettuja poliisikoiria. Jokaiselle tehtävälle ei voida pyytää maakunnista erikseen koiria apuun. Isommissa tehtävissä, kun maakunnista pyydetään koiria, Helsingin koirapoliisi johtaa toimintaa.

”Tää on vähän tällanen erityispiirre, että - - meillä on eniten niitä JOUHA-tehtäviä eikä me voida maakunnista, vaikka maakunnissa löytyy noita koulutettuja koiria enemmänkin, mutta ei niillä ole JOUHA-tehtäviä. Sitten jos täällä on joku Stadin derby niin ei me voida mistään Oulusta koiria pyytää.”

”Jos tossa on isompi - - mielenosoitus tiedossa niin - - sitten maakunnista kutsutaan koiria ja - - helsinkiläiset toimii siinä - - ryhmänjohtajina - -, kun tuntee kaupungin.”

Yksi haastateltavista mainitsi Helsingin erityispiirteeksi myös valmiusyksikkö Karhun koiratoiminnan. Haastateltavan mukaan Helsingin koirapoliisin koiria käytetään valmiusyksikön tehtävillä mukana silloin, kun valmiusyksikön omia koiria ei ole saatavilla. Tällä ei ole suurta vaikutusta koirapoliisin omaan toimintaan, mutta työssä kuitenkin painotetaan eri asioita kuin normaalissa päivittäistoiminnassa. Tämä luo osaltaan varmasti erityispiirteitä Helsingin koirapoliisin työhön.

”Sitten on tietysti toi valmiusyksikön koiratoiminta mikä nyt on Helsingin erityispiirre. - - näkyy se tietysti sillä lailla, että sitten, kun niitä ei oo saatavilla niitä koiria niin sitten käytetään - - noita meidän koiria. - - eihän se - - työllä sen kummempaa siinä vaan painotetaan vähän eri asioita ja on jätetty jotain koulutusalueita pois.”

Haastateltava ei osannut sanoa tarkkaan, kuinka usein Helsingin koirapoliisin koiria käytetään valmiusyksikön toiminnassa. Tarve riippuu aina valmiusyksikön omasta koiratilanteesta.

”Se riippuu ihan siitä niitten koiratilanteesta, että siellähän ei - - määrällisesti - - ole montaa, niin se tilanne voi olla niinku koirajutuissa on se huono puoli, että se tilanne voi muuttua - - paljon.”

4.1.3 Henkilöstön koulutus ja vaatimustaso

Kaikki haastateltavat ilmaisivat, että Helsingin koirapoliisissa harjoitellaan paljon. Monen haastateltavan mielestä Helsingissä voidaan panostaa enemmän harjoitteluun kuin muilla Suomen laitoksilla. Harjoittelun mahdollistaa osittain yksikön toimiminen omana erillisenä organisaationa irti hälytys- ja valvontatoiminnan organisaatiosta. Haastateltavat kertoivat erilaisia prosenttilukuja siitä, kuinka paljon heidän työajastaan käytetään tai pyritään käyttämään harjoitteluun. Kyseinen luku

vaihteli 15-30 prosenttiyksikön välillä. Harjoittelua tapahtuu erillisissä harjoitusvuoroissa sekä työvuoroissa pienissä pätkissä.

"Se on - - linjattu - -, että se on joku 20-25 % muistaakseni suurin piirtein se prosentti - -, miten työaikaa voi käyttää siihen harjoitteluun."

"Kyllä sitä nyt aika paljon on, että kyllähän meillä - - se 30 % pitäisi - - työajasta käyttää siihen - - harjoitteluun."

"Vuosittain meillä on harjoittelua sillä tavalla, että - - käytännössä jokaiseen jaksoon on harjoitusvuorot - -. Sitä harjoittelua on yritetty soveltaa siihen - - tavallaan työvuorossa tapahtuvaan aikaan, että otetaan vaikka joku kaksi tuntia ja mennään tekemään jotain."

"Pyrkimys on - -, että harjoittelua on noin 15 % työajasta ja koiraharjoittelu on taas sitten sellaista, että jokainen vastaa siitä - - itse. Harjoittelu on isossa osassa tässä yksikössä. Voisi olla vielä isommassakin."

Monen haastateltavan mukaan yksikössä panostetaan koko henkilöstön koulutukseen. Koko henkilöstöllä tarkoitetaan koiranohjaajien lisäksi myös partiomiehiä, jotka kuuluvat ohjaajien kanssa yhtä lailla yksikköön. Tämäkin on erityispiirre, jota ei haastateltavien mukaan esiinny muilla Suomen laitoksilla. Yhtenä syynä koulutuksen määrän ja laadun taustalla on koirapoliisin korkea vastuu sekä vaatimukset ja toimiminen jonkin tyyppisenä ensivasteena valmiusyksikölle. Vaativien tehtävien suorittamisesta kerrotaan tarkemmin alaluvussa 4.2.3.

"No kyllähän täällä - - tavoite on se, että se koulutustaso - - kaikilla olisi silleen - - vähän korkeampi, mutta tarkoitan tälle - - taktisessa ja välinemielessä. Siihenkin - - panostetaan, että esimerkiksi - - harjoitusvuoroja mitä poliisikoiramääräyksessä on, että pitää yks per jakso olla, niin me pystytään niitä normiaikana - - pitää enemmän, mutta niihin sisällytetään myös - - muuta kuin sitä koiranohjaamista, siihen kuuluu - - ammunnat ja taktikat ja - - ilman koira taktikat ja kaikki."

"Esimerkiksi koulutusleiri mikä on tuolla poliisikoiramääräyksessä - -, niin - - sinne lähtee - - sitten kaikki. Myös partiomiehet, mutta esimerkiksi valtaosassa paikoista muualla niin sinne lähtee vaan ne koiranohjaajat."

"- - onko se mielessä, että ollaan - - jonkinlainen Karhun ensivaste niissä tilanteissa, kun ne ei ole töissä. Siihen nähden - - niitä treenejä on vedetty semmoista ryhmätoiminnan alkeita."

"Meillä aina keväisin on taktiikkapäivät, syksyllä on taktiikkapäivät ja syksyllä on aina semmoinen viikon mittainen leiri kaikille."

"- - mekin ollaan harjoiteltu jo vuosia - - ihan valtakunnallisen VATI-mallin mukaan - -."

"Kaikille väkäreille vedetään - - konepistoolin - - ja partiokiväärin lisenssi. Sitten - - haulikko on hirvimiehillä - -. Kaikilla on konepistoolilisenssi eli amunnat sujuu ja niitä vedetään. Meillä on myös erilaisia teema-ammuntoja."

Kokonaisuutena voitaneen todeta, että haastateltavien mielestä Helsingin koirapoliisin työajasta noin neljännes tai viidennes kuuluu harjoitteluun. Määrän voisi kuvitella olevan korkea, vaikka muiden Suomen poliisilaitosten koirapoliisien harjoitusresursseja ei ole tiedossa tätä tutkimusta tehdessä. Haastateltavien kertomusten perusteella voidaan todeta, että Helsingin koirapoliisissa harjoitellaan keskimäärin enemmän kuin muualla Suomessa.

"Täällähän pystytään - - valtakunnallisesti panostaa - - työaikaa siihen harjoitteluun enemmän kuin muissa laitoksissa."

Kysyttäessä haastateltavilta, onko Helsingin poliisilaitoksella koiratoiminnan vaatimukset korkeammalla kuin muualla Suomessa, ilmeni useita ristiriitoja. Osa vastaajista käsitti, etteivät tavoitteet ja vaatimukset laitosten välillä juurikaan eroa. Osa taas oli sitä mieltä, että Helsingissä vaatimustaso on korkeammalla kuin muilla Suomen laitoksilla. Yhtenä syynä tähän mainittiin juuri erityistehtävät ja niiden vaatima aika sekä osaaminen.

Viidestä haastateltavasta kaksi oli sitä mieltä, että koirapoliisin vaatimustaso on erilainen ja jopa korkeampi Helsingin poliisilaitoksella kuin muualla Suomessa. Molemmat haastateltavat antoivat näkemykselleen myös kattavan perustelun. Molempien haastateltavien käsitys vaatimustasosta liittyy nimenomaan tässä luvussa käsiteltyihin erityistehtäviin. Osa koirapoliisin henkilöstöstä kokee erityistehtävien määrän ja niiden viemän työajan olevan Helsingin koirapoliisissa suurempi kuin Suomen muiden laitosten koirayksiköissä.

"Kyllä tietysti on, että kyllä toi TEPO-hommakin on semmoinen mitä - - meidän yksikkömme hoitaa, että - - eihän se ole muualla Suomessa - - koiraryhmällä ole välttämättä mitään TEPOa - -. Muutenkin - -, jos - - puhutaan niin kyllä se osaaminen pitäisi ehkä vähän korkeammalla tasolla olla kuitenkin. Nuo isot JOUHA-tapahtumat ja tuollaiset kaikki mitä meille kuuluu nyt, niin ne ovat täällä Helsingissä, että tavallaan - - sekin pitäisi olla kunnossa. - - vaatimustaso on mun mielestä korkea."

”Joo on varmasti jollain tasolla eroavaisuuksia. Ja erilaisia asioita painotetaan täällä. Esimerkiksi, jos koiraa halutaan käyttää JOUHA-tehtävissä, niin se vaatii oman harjoittelunsa ja oman osaamisensa - -. Se ei - - millä tahansa koiralla onnistu.”

Kolme haastateltavaa koki, että vaatimustaso ei ole Helsingissä sen korkeampi kuin muualla Suomessa. Yhden haastateltavan mielestä Helsingissä on ison poliisilaitoksen ansiosta paremmat resurssit toteuttaa esimerkiksi rekrytointia. Tämä voi johtaa ammattitaitoisemman henkilöstön hankkimiseen ja sitä kautta parempaan suorituskyykyyn. Yksi haastateltava ajatteli, että muualla Suomessa voi olla sellainen käsitys, että Helsingissä olisi korkea taso ja vaatimukset, mutta hänen mielestään todellisuudessa näin ei ihan ole. Helsingistä löytyy parhaat resurssit ja isoin koiraryksikkö, mutta haastateltavan mielestä he eivät silti ole muita korkeammalla. Yhden haastateltavan mukaan partiokivääriä koulutetaan Helsingissä enemmän, mikä on omalla tavallaan jo vaatimus.

”En mä silleen et - - varmaan tavoitteet on joka paikassa ihan - - samat. Ehkä täällä - - sitten isolla poliisilaitoksella on - - resurssit - - toteuttaa se rekrytointiprosessi ja muu - - vähän - - käytännössä paremmin.”

”En mä usko. Muuallakin on koiravänkäreinä TEPO-miehiä ja räjähdekoiria. Ja tosiaan sieltä maakunnista löytyy tällä hetkellä enemmänkin noita JOUHA-koiria kuin meiltä. Eiköhän vaadita aika lailla samaa. Toki täällä ainakin tuota partiokivääriä koulutetaan enemmän.”

”- - musta tuntuu, - - et se mielikuva on ehkä joillakin täällä, että täällä olisi taso korkeammalla. Ehkä se kuva on myös sitä tuolla maakunnissa, että - - olisi taso täällä korkeammalla, mutta mä en ole ihan vakuuttunut siitä - -. - - meillä on isoin koiraryhmä ja - - parhaat resurssit ja harjoittelua, niin en mä tiedä ollaanko me silti - - sen korkeammalla kuin muuallakaan Suomessa. Vaatimuksista voin sanoa, että ei ole - - sen korkeammat vaatimukset täällä kuin - - tuolla maakunnissa. Täällä tuntuu riittävän se, että on lisenssit voimassa.”

Haastateltavien vastaukset ovat sikäli ristiriidassa, että yksi haastateltavista käsittää muuallakin Suomessa koirapoliisin partiomiesten olevan TEPO-koulutettuja. Toinen haastateltava taas ymmärtää, että muualla Suomessa koiraryhmällä ei välttämättä ole mitään TEPO-vastuuta.

Tutkimustulosten tulkinnassa tulee muistaa, että fenomenografisessa analyysissä ei pyritä hakemaan yhtäläisyyksiä eikä asioita pyritä yleistämään. Fenomenografisen tutkimuksen tavoitteena on tutkia eri ihmisten käsityksiä ja sitä, miten he jonkin tietyn asian kokevat. Tällä tavalla em. ristiriita on mainio esimerkki fenomenografisen tutkimuksen menettelystä. Ihmiset voivat

kokea tietyn asian eri tavalla, mutta sitä tutkimuksessa nimenomaan tutkitaan, asioiden käsittämistä. Kuten tässä työssä on aiemmin kerrottu, fenomenografisessa tutkimuksessa pääpaino on haastateltavien yksilöllisissä käsityksissä tutkittavasta ilmiöstä (Metsämuuronen 2009, 240).

4.2 Toimintaympäristöstä johtuvat erityispiirteet ja haasteet

Tämän opinnäytetyön toinen tutkimuskysymys käsittelee Helsingin poliisilaitoksen toimintaympäristössä esiintyviä haasteita ja erityispiirteitä. Tämä kategoria osoittautui runsaaksi ja haastateltavilta tuli paljon tietoa aihetta koskien. Aineistoa analysoidessa oli mielenkiintoista huomata, kuinka vastauksissa toistui useampi sama asia. Fenomenografisessa tutkimuksessa ei pyritä yleistämiseen, mutta se on kuitenkin hyvä ottaa tulkinnassa huomioon.

Toimintaympäristöä koskevat tulokset on jaettu neljän alaotsikon alle: jäljestäminen ja koiran häiriötekijät, poliisipartioiden runsas määrä, vastuu vaativista tehtävistä sekä toiminta Helsingin alueen ulkopuolella. Haastateltavien vastauksista löytyi eniten yhtäläisyyksiä näkemyksistä Helsingin laitoksen partioiden määrään ja siihen, miten se vaikeuttaa koiratoimintaa. Usealla haastateltavalla oli samanlainen käsitys myös jäljestämisen haastavuudesta ja kaupungilla olevista häiriötekijöistä.

4.2.1 Jäljestäminen ja häiriötekijät

Kaikille poliisin partiokoirille koulutetaan hajujäljen seuraaminen eli jäljestäminen. Jäljestämisen käyttöönottotarkastus sekä säännölliset tasokokeet suoritetaan Poliisiammattikorkeakoulun vaatimusten mukaisesti (kts. luku 3.2). Ympäristö, jossa kokeet suoritetaan, on pääosin pehmeää maastoa.

”- - jäljen tasokoe suoritetaan kaikille samalla tavalla. Siinä on vaihteleva alusta, mutta se on pääosin pehmeää maastoa.”

Helsingin kaupungin alue on taas pääosin urbaania rakennettua ympäristöä, jossa pehmeän alustan eli esimerkiksi luonnollisen metsän osuus, on hyvin vähäinen. Tämä aiheuttaa poliisikoiratoimintaan merkittäviä haasteita, kun jäljestystä joudutaan tekemään ns. kovalla alustalla eli esimerkiksi asfaltilla, katukivellä tai hiekkatiellä.

”Helsingissä on - - äärimmäisen harvinainen tilanne, kun mitä tahansa jäljestystä tehdään, että se saataisiin tehdä kokonaan pehmeällä alustalla. Siihen liittyy lähestulkoon aina se kovan alustan jälki eli asfaltti tai vähintään hiekkatie.”

Ainakin yksi haastateltavista koki, että kovalla alustalla jäljestämisessä onnistuminen vaatii suuren panostuksen harjoitteluun. Hänen mielestään jäljestäminen kovalla alustalla tulisi olla vaatimus Helsingin poliisilaitoksen koirapoliisissa.

”Jotta Helsingissä pärjää jäljestyksessä, se vaatii hyvin ison panostuksen - - kovan alustan jäljestämiseen. Se ei ole - - valtakunnallisesti tasokokeessa vaadittu, vaikka Helsingissä se tulisi perustasolla olla vaadittu.”

Kaikki viisi haastateltava kokivat Helsingin urbaanin toimintaympäristön haasteena koiran käyttämisessä jäljestämiseen. Haastavimmaksi syyksi haastateltavat mainitsivat em. kovan alustan jäljestämisen. Kaksi haastateltavaa mainitsi haasteeksi myös Helsingin kapeat aikaikkunat. Kovalla alustalla haju haihtuu nopeasti ja kaupunkialueella kohde voi liikkua lyhyessä ajassa hyvinkin pitkälle. Näiden takia koirapartioiden tulisi olla rivakasti kohteessa tehtävällä.

”- - täällähän on paljon taajamaa. Se on paljon vaikeampi - - koiralle semmoinen kovan alustan jälki, kun joku - - metsäjälki.”

”Käytännössä kaikki jälkikeikat on ainaki osaks taajamaa, harvoin on sellasta et oltais koko ajan metsässä. Se vaikuttaa - - koko ajan.”

”Kova alusta on kaikkein vaikein jäljestää - -. Haju haihtuu kovalta alustalta nopeammin eli silloin pitää olla nopeammin paikalla. Plus, kun toimintaympäristö on tää, että väkeä on paljon niin siinä on se riski, että siitä on kulkenut väkeä ristiin rastiin.”

”- - ei täältä sellaista maaseutua löydykään, - - missä pystyisi ihan rauhassa tuolla jäljestelemään rosvoa metsässä niin - - onhan se tosi haastava.”

”Kaikki jäljestys on taajamaa. Ei ole metsäjälkeä, että - - pelataan asfaltilla ja - - meidän aikaikkunat on hyvin pieniä, että 5 minuuttia tai 10 minuuttia, niin se on kilometri kävellen ja kaupunkialueilla kilometrin säteellä - - on kerennyt - - menee moneen metroon ja raitiovaunuun tai asuntoon.”

”- - täällä ehtii kauas lyhyessä ajassa, että ei ole semmoista perinteistä metsäjälkeä.”

Kaksi haastateltavista mainitsi, että Helsingissä jäljessä korostuu yhteistyö muiden poliisipartioiden kanssa. Esimerkiksi muiden partioiden eristystehtävä on tärkeä, jotta koirapartiolle saadaan rajattua jokin tietty alue jäljestää ja alueelle ei eksy ulkopuolisia.

”- - jälkikeikoilla - - se on - - tosi paljon - - yhteistyötä niiden muiden partioiden kanssa, että se on tosi tärkeässä roolissa se - - eristys ja muu, että se saadaan - - jäämään

sinne, koska jäljestysolosuhteet on vaikeat, kun on kovat alustat ja paljon sivullisia sekottamassa sitä.”

” - - se eristys pitäisi olla hyvä, että taajamassa vaikea saada - - koiralla - - kiinni jäljestämällä, että - - jos on hyvä eristys, siinä koitettu tuoda kenttäjohtajalle tietoon sitä, että se eristys on tärkeää, että - - sinne pitäisi päästä nopeasti paikalle ja sitten saada se eristys paikalleen, jolloin se tekijä pysyisi sillä alueella tai sitten juoksee eristävän partion syliin.”

Useampi haastateltavista mainitsi myös Helsingissä esiintyviä häiriötekijöitä, joita esiintyy ympäri vuorokauden. Häiriötekijöillä tarkoitetaan mm. ulkona liikkuvia ihmisiä ja eläimiä, joihin poliisikoira saattaa reagoida, minkä vuoksi koiran keskittyminen tehtävän suorittamiseen heikkenee. Häiriötekijät liittyvät jäljestämiseen, sillä koira saattaa jäljestäessä sekoittaa kohdehenkilön ja ulkopuolisen henkilön hajun. Haastateltavien mukaan Helsingistä ei löydy ajankohtaa, jolloin ulkona ei olisi muita liikkujia poliisien ja kohteen lisäksi. Tämä on haastateltavien mielestä kovan alustan jäljestämisen ohella yksi merkittävimpiä koiratoimintaa vaikeuttavia tekijöitä.

”Joka vuorokauden aikana joka paikassa on ihmisiä, mikä sitten - - sotkee jäljestämistä ja häiritsee - -, kun siellä on niitä tehtävään kuulumattomia ihmisiä liikkeellä - -.”

” - - ei voida sanoa, että siellä paikalla on pelkästään poliisit ja rosvot vaan siinä on - - paljon muita sivullisia ja ym. - - lähes vuorokauden ajasta riippumatta. Kaupunkiympäristö - - ylipäättään - - on koiralle aika mahdottomuus päästä siitä - - pidemmälle - -i jäljestämään tai muuta.”

”Edelleenkin - - jäljestämiseen liittyen - - se jäljen lähtöpaikka on niin haastava jossain tuolla, että siinä on paljon kulkijoita, paljon autoja paljon, hälinää ja melua ja sit - - jos pelkästään se alusta on niin vaikea, että kyllähän se on - - ihan ehdoton - - haaste.”

” - - väkimäärä on aina haaste. Käytännössä aina - - on häiriöitä eli sivullisia, satunnaisia kulkijoita - -. Ei tuu heti mieleen tehtävää, jossa saisi ihan rauhassa mennä ilman häiriötekijöitä. Helsinki on sellainen, että 12 kk vuodessa 24/7 on joku sivullinen jossain.”

” - - meillä kaikki partiokoirat on pääsääntöisesti purevia koiria eli, kun ihmisten seassa kulkee, niin pitää huomioida sivullisten riski. Täysin häiriötöntä hetkeä ei Helsingin alueella ole.”

”Haaste on, että täällä on hirveästi porukkaa, että - - aamuyölläkin aina löytyy joku kulkija jostain, - - että semmoista - - maastotoimintaa ei ole samalla tavalla kuin tuolla Kehä 3:n ulkopuolella.”

”Täällä on yllättävän paljonkin joka paikassa kaiken näköistä väkeä yöllä. Semmoista paikkaa - - et voi kuvitellakaan jossain keskuspuistossa, - - että sä olet ihan yksin siellä ni siel onkin joku puunhalaaja. Täällä on niin outoa porukkaa. että ne liikkuu yölläkin - -. Päivällä ruuhka-aikaan - - se korostuu vielä enemmän.”

”Se ihmismäärä tavallaan lisää sitä vaikeutta koiran käyttöön - -. Jos etsitään hehtaarin alueelta yhtä miestä ja siellä on viis, niin ei koira osaa - - etukäteen sanoa, että ketä me etsitään. Sille ei pystytä ohjelmoimaan ketä etsitään, vaan koira etsii ihmisen sieltä.”

Kuten em. lainauksista ilmenee, haastateltavilla oli useita näkemyksiä ja käsityksiä Helsingin toimintaympäristössä esiintyvistä häiriötekijöistä. Vastausten perusteella voidaan todeta, että kaikki haastateltavat käsittävät toimintaympäristön sisältävän runsaasti häiriötekijöitä, jotka vaikeuttavat poliisikoiratoimintaa.

4.2.2 Helsingin poliisilaitoksen partioiden määrä

Moni haastateltava mainitsi Helsingin erityispiirteeksi ja koiratoiminnalle haastetta aiheuttavaksi asiaksi Helsingin poliisilaitoksen partioiden runsaan määrän. Helsingissä on hälytys- ja valvontatoiminnassa suuri määrä partioita toiminta-alueen kokoon nähden.

”Partioita paljon pienellä alueella - -.”

”- - keikkoja on paljon ja poliiseja on paljon - -.”

Useampi haastateltava koki, että Helsingissä olevat nopeat vasteajat aiheuttavat koiratoimintaan haasteita. Helsingissä koiran paikalle saamista ei jäädä odottamaan pitkiksi ajoiksi vaan tehtävät hoidetaan ilman koiraa. Tämä aiheuttaa sen, että koiraa ei päästä hyödyntämään tehtävissä, joissa koirasta voisi todellisuudessa olla paljon hyötyä.

”- - musta sekin on - - erityispiirre - -, että siellä pitää olla - - nopeasti paikalla, että se keikka kyllä hoituu - - tavalla tai toisella sen koiran kanssa tai - - ilman, mutta jos siellä ei ole suht nopeasti paikalla, että ei täällä - - puolta tuntia tai tuntia ruveta odottelemaan, että - - saadaan se koira sinne paikalle.”

”Yksi haastehan on, kun täällähän on niin paljon partioita - -, että - - monesti se on vähän sellaista kilpajuoksua ja sitten kun siellä on jo viis partiota paikalla niin ne ei aina

malta - - koiraa sinne - - odottaa et sitä ruvetaan tekemään sitten sillä resurssilla mitä paikalla on.”

Haastateltavien mielestä Helsingin partioiden runsas määrä aiheuttaa partioiden välillä tilanteita, jolloin tehtäväpaikalle suorastaan kilpaillaan. Kahden haastateltavan mukaan kiirehtiessään partiot saattavat pilata kohdehenkilön jättämän hajun tai jäljen, jota koiralla voisi seurata, mikä aiheuttaa haasteita koiran käyttämiseen tehtävällä. Partioiden runsaus aiheuttaa lisäksi sen, että koirapartiot joutuvat ikään kuin raivaamaan itselleen paikan tehtävällä, jotta koira voitaisiin käyttää.

”- - tää tämmöinen kilvanajo siitä, että kuka pääsee sinne keikalle ja kuka ehtii tekemään sitä sun tätä. - - se aiheuttaa - - koiratoiminnalle haasteita, että sinne ehtii - - viis partioo hetkessä paikalle ja siitä saatetaan sulkea jäljet.”

”Keikkakiima - - sumentaa - - järkevän ajattelun, kun - - on paljon partioita - -. Partioita paljon pienellä alueella aiheuttaa tätä kilvanajoa. Jos me ei ehditä ensimmäisten joukossa paikalle niin voi olla, että meidän touhu on aika hankalaa.”

”- - pitää - - rääkyä sinne väliin, että älkää menkö sinne perään, jos näkö katoaa, koska sitä esiintyy tosi paljon, kun on se saalisvietti, niin mennään - - perään, vaikka näkö katoaa, niin silti pyöritään siellä. Se on meille myrkkyyä, kun on - - ne jäljet sotkettu - -.”

”Kerran vuorossa ainakin tulee - - semmoisia, että tuonne voisi olla - - hyvä saada etupeltoon koira ja varautuu koiralla sinne, mutta sitten kun sinne on viis partiota ilmoittautunut, niin ei kehtaa enää niinku mennä itse sinne. - - jos sä aiot sitä koira käyttää tuommoisella tehtävällä - - sun pitäis olla tosiaan - -, että työnnet kaikki sivuun silleen päästäkää me tullaan täältä ja - - taas omaan luonteeseen ei oikein sovi semmoinen.”

4.2.3 Vastuu vaativista tehtävistä

Helsingin poliisilaitoksella ei ole erillistä alueellista VATI-ryhmää. VATI-ryhmät ovat suurimpien poliisilaitosten ylläpitämiä vaativampiin, haastavampiin tai vaihtoehtoisia taktiikoita ja varusteita vaativiin poliisitehtäviin erikoistunut ryhmä (Härmä 2020, 3). Helsingin poliisilaitoksen VATI-toiminnasta vastaa valtakunnallinen valmiusyksikkö Karhu (Kaikko 2019). Valmiusyksikkö ei pidä kuitenkaan ympärivuorokautista välitöntä lähtövalmiutta. Esimerkiksi valmiusyksikkö ei työskentele yövuoroissa säännöllisesti.

”Silloin, kun valmiusyksikkö lopetti sen yövuorojen tekemisen - -.”

”- - alunperinhän se tuli, että kun nää [valmiusyksikkö] ei tee enää yövuoroja - -.”

Kysyttäessä haastateltavilta, millainen vastuu koirapoliisilla on vaativampien tehtävien suorittamisesta Helsingissä, kaikki vastasivat, että vastuu koirapoliisilta löytyy. Osa oli myös sitä mieltä, että koirapoliisin vastuu on korkea ja koirapoliisi toimii tietyllä tavalla ensivasteena valmiusyksikölle tarpeen vaatiessa. Vastuu vaativista tehtävistä kuuluu osaltaan jo poliisikoiramääräykseen, mutta osa haastateltavista kokee, että vastuu on sitäkin korkeampi. Yhden haastateltavan mukaan jokaisella Helsingin koirapartiolla tulisi olla myös kyky toimia osana VATI-ryhmän organisaatiota.

"Meillä on - - roolina olla - - jonkinlainen - - Karhun - - ei nyt reservi, mutta - - ensivaste - -."

"Tämä meidän yksikköhän on ollut - - kenttätoiminnan vähän semmoinen - - selkäranka tai tukipilari - -, että on korkea vastuu."

"Ajatus oli - -, että ollaan - - ensivaste - - myös päiväsaikaan, koska nää [valmiusyksikkö] on - - harjoittelemassa eikä välittömässä lähtövalmiudessa."

"Joo iso vastuu, että meidän koulutuksen taso pitäisi olla sillä tasolla, että me - - pystytään hoitaa - - vaativat tehtävät mitä - - tulee - - ja koiratoiminnalla tuetaan - - poliisin perustoimintaa, niin - - me ollaan - - yleensä aina paikalla vähintäänkin sen koiran takia."

"Käytännössä koirapartio osallistuu aina. - - saattaa olla, että siinä ei ole sitä koirapartion roolia vaan - - meillä on yleensä vähintään keskivertokokemuksen omaavia poliiseja sekä ehkä vähän enemmän - - erikoistilanteisiin koulutettuja poliiseja."

"- - Helsingin koirapoliisin jokaisella partiolla tulisi olla kyky toimia osana VATI-ryhmän organisaatiota - -."

Useassa vastauksessa tuli ilmi myös Hälytys- ja valvontayksikön partioiden ja koirapartioiden yhteistyö. Vaativat tehtävät eivät suinkaan ole ainoastaan koirapartioiden vastuulla vaan koirapartiot osallistuvat kyseisiin tehtäviin yhteistyössä alueen muiden partioiden kanssa.

"Valmiusyksikön poissa ollessa varsinaisen toimintaryhmän muodostaa alueen kiväärinkoulutetut partiot ja koirapartiot sekä muut runkovuoron terveät työt ja pojat."

"- - tietysti alueelta tulee partiokiväärimiehiä avuksi."

Koirapoliisin vaatimusten ja vaativimpien tehtävien vastuun myötä myös henkilöstön kalustoon ja varustukseen on panostettu. Usean haastateltavan mukaan koirapoliisin henkilöstön ja partioiden

varustus on parantunut siitä lähtien, kun yksikön vastuu kasvoi. Kalusto on nykyään hyvällä mallilla. Kahden haastateltavan mukaan vastuu aiheutti partiokiväärin koulutuksen kaikille, mikä oli selkeä koulutusponnistus. Haastateltavien mielestä varustus on pääosin sama kuin muilla Suomen laitoksillakin. Yksi haastateltavista kuului varustetyöryhmään, jossa oli todettu, että Helsingin koirapartioiden kalusto oli niin hyvällä tasolla, että sitä käytettiin mallina muilla laitoksilla.

” - - ajatus oli se, että - - koirapoliisista löytyy - - ensivastetta ni lähinnä liittyy - - tohon henkilöstön varusteluun.”

”- - meille - - partiokivääreitä tuli jo - - ennen kun taas alueelle tuli niitä, et saadaan - - Karhu-vastetta sitten pidettyä.”

”- - kun valmiusyksikkö lopetti sen yövuorojen tekemisen silloin - - koko henkilöstö koulutettiin partiokiväärin käyttöön koirapoliisissa, - - mikä oli aikamoinen koulutusponnistus, - -. Nyt käytännössä tavoite on se, että siitä partioista löytyy se kivääri.”

”Kursseilla ollaan kuultu, että meillä on hyvin varusteita.”

”Meillä oli - - varustetyöryhmä, - - siinä ilmeni - -, että Helsingissä on niin hyvällä tasolla - - varusteet, että siinä käytettiin - - pohjana - - meidän varustelistaamme - -.”

Vaikka fenomenografisessa tutkimuksessa ei ole tarkoitus saada aikaan yleistyksiä, niin on huomionarvoista havaita, että jokainen haastateltava pitää Helsingin koirapoliisin vastuuta korkeana osallistua vaativiin tehtäviin. Useampi haastateltavista puhuu myös koirapoliisin roolista valmiusyksikkö Karhun ensivasteena.

4.2.4 Toiminta Helsingin kaupungin alueen ulkopuolella

Yhtenä erityispiirteenä Helsingin koirapoliisissa voidaan pitää sitä, että määräyksen mukaan Helsingissä tulisi olla ympäri vuorokauden vuoden jokaisena päivänä töissä vähintään yksi aikuinen voimankäyttökoira. Mikäli työvuoroihin tulee poistumia, toinen partiokoiranohjaaja hälytetään töihin. Tällaista määräystä ei yhden haastateltavan mukaan ole muualla Suomessa. Toisen haastateltavan mielestä tämä luo omalta osaltaan haasteita myös harjoitteluun.

”- - määräyksen mukaan 24/7 pitäisi pyöriä se partiokoiratoiminta - - ja vielä linjattu se, että 24/7 pitäisi olla - - aikuinen voimankäyttökoira töissä koko ajan, että sitähan ei - - missään muualla mun tietääkseni ole.”

"- - yks voimankäyttökoira pitäisi vähintään koko ajan - - päivystämässä ja sitten jos on yksi partio töissä ja sitten on nuori koira toinen ja sitten se harjoitusvuoro menee vähän - - pilalle. - - se vie sitä harjoitusaikaa."

Helsingin poliisilaitoksen ympärivuorokautinen partiokoiravalmius aiheuttaa sen, että Helsingin koirapartioita pyydetään usein avuksi Helsingin kaupungin alueen ulkopuolelle. Kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että heidän partioitaan käytetään usein ja säännöllisesti muualla Uudenmaan alueella. Yksi haastateltavista etsi tilastoja aiheutta koskien ja niiden mukaan viimeisen neljän vuoden aikana Helsingin koirapoliisin tehtäviä muiden poliisilaitosten alueella on ollut keskimäärin noin 100-150 vuodessa. Kaikki haastateltavat käsittivät, että se on vähintään viikoittaista. Yksi mainitsi myös, että koirapartiot toimivat lähimmän partion periaatteella laitoksen alueista riippumatta.

"Lähes - - joka työkierto ja se on päivä-, ilta-, yövuoro, niin siinä kyllä joku tulee. - - meillä pitää olla koira täällä töissä 24/7 niin - - sen takia - - monesti täältä pitääkin, - - kyllä niitä on ihan merkittävästi. 100-150 vuodessa keskimäärin."

"Vaikee sanoa, - - se voi olla jopa päivittäistä. Jos ei nyt ihan päivittäin niin useita kertoja viikossa."

"Joskus tuntuu siltä, että se on päivittäistä tukea esim. Vantaan poliisia, mutta toisaalta menee pitkiäkin aikoja, että ei käydä muiden alueilla. Lähimmän partion periaatteella mennään - - eli mikäli esim. Espoon koira sattuu olemaan kauempana kuin me, niin kyllä me - - otetaan se tehtävä. Kyllä se on vähintäänkin viikoittaista."

"Viikoittain joku käy varmasti."

"- - aika usein siellä on niin, ettei niillä ole - - omaa koira - -."

Kysyttäessä haastateltavilta, aiheuttaako tehtävät Helsingin ulkopuolella mitään haasteita, haastateltavien käsitykset liittyvät lähinnä Helsingin koiravalmiuden puutteeseen ja erilaiseen toimintaympäristöön. Omassa työssään haastateltavat eivät kokeneet merkittäviä haasteita.

"- - jos kaukana on pitkäkestoinen tehtävä, niin se on Helsingin vasteesta pois."

"Ainoa haaste mikä on et jos Helsingissä on yksi koirapartio ja se lähtee - - Keravalle ni Helsingissä koirapartiota ei ole."

"- - ei se meidän toimintaan aiheuta, mutta tietysti - -, jos se on ainoa koira niin se on sitten pois - - Helsingistä."

Osa haastateltavista koki tehtävät Helsingin ulkopuolella myös positiiviseksi asiaksi. Esimerkiksi jäljestämiseen on paremmat mahdollisuudet maaseudulla.

” - siellä on monesti se koiralla onnistuminen jäljellä heti tehokkaampaa, kun se on maaseutua.”

” - on kiva käydä siellä maakunnissa. Tosiaan vähän väljempään jäljestämiseen paremmat mahdollisuudet.”

4.3 Haastateltavien omat kokemukset erityispiirteistä ja haasteista

Yksi fenomenografisen tutkimuksen keskeisistä käsitteistä on *kokemus*. Fenomenografisen tutkimuksen yhtenä tavoitteena onkin tutkia sitä, miten ihmiset kokevat ja ymmärtävät tutkittavan ilmiön (Marton 1986, teoksessa Sherman & Webb 2005, 143). Tämän tutkimuksen kolmantena tutkimuskysymyksenä on, millaisia kokemuksia Helsingin koirapoliisin henkilöstöllä on työssä esiintyvistä erityispiirteistä ja haasteista. Vaikka jo edellisissä kategorioissa ja aiheissa on tullut ilmi runsaasti haastateltavien omia kokemuksia, keskittyy tämä kategoria pelkästään niihin. Lisäksi tässä kategoriassa tuodaan ilmi, mikä on haastateltavien mielestä kaikista merkittävin erityispiirre ja/tai haaste Helsingin poliisilaitoksella.

Haastattelukysymysten avulla selvitettiin, miten erityispiirteet ja haasteet tulevat ilmi sekä mikä niistä on tyypillisin. Vastaukset vaihtelivat, mutta kaikissa vastauksissa ilmeni samoja aiheita. Lisäksi kysyttiin kokemuksia organisatorisista eroista. Tämä kategoria on jaettu kahteen eri alaotsikkoon, joista toinen käsittelee Helsingin Hälytys- ja valvontayksikön tietämättömyyttä ja tuntemattomuutta poliisikoiratoiminnasta ja toinen käsittelee Helsingin poliisilaitoksen organisatorisia eroja.

4.3.1 Muun henkilöstön tietämättömyys koiratoiminnasta

Kuten tässä tutkimuksessa on jo aiemmin sivuttu, Helsingin poliisilaitoksen koirapoliisi on oma erillinen yksikkö Erityistoimintayksikössä. Koirapoliisin henkilöstö ei siis kuulu organisaatiollisesti samaan osaan Hälytys- ja valvontayksikön (HVY) henkilöstön kanssa. Osa haastateltavista mainitsi tämän olevan jo oma erityispiirteensä, mutta lähes kaikki kokivat tämän aiheuttavan merkittäviä haasteita heidän omaan toimintaansa. Haasteet liittyvät pääosin HVY:n henkilöstön tuntemattomuuteen ja siihen, ettei HVY:n henkilöstöllä ole riittävää tietämystä koiratoiminnasta.

” - erityispiirre täällä, että me ollaan - - oma - - ihan organisatorinen yksikkö - - mihin kuuluu - - koiranohjaajat ja partiomiehet - - muualla Suomessahan se ei ole niin.”

"Yksi haastehan on - - ihan selkeästi se, että meidän yksikkö on - - eri - -, kun tuo hälytys- ja valvontaosasto, että meidän - - yhteistyö heidän kanssa - -, sitä on, mutta sitä on ihan liian vähän."

Haasteita syntyy, kun muu kentän henkilöstö on koirapoliisille pääosin tuntematonta. Tämä johtuu haastateltavien mukaan organisaatioerojen lisäksi siitä, että työvuorokierto on yksiköissä hieman erilainen. Henkilöstön tuntemattomuus johtaa siihen, että HVY:n henkilöstön tietämys koiratoiminnasta ei kehity. Yhden haastateltavan mukaan ihmisten tuntemattomuus vaikuttaa myös koiran omaan toimintaan, sillä sen tulee kyetä toimimaan jatkuvasti eri ihmisten kanssa.

"Henkilöstö vaihtuu koko ajan, kun - - esimerkiksi - - HVY:llä - - tulee niitä blankojaksoja sinne väliin eli se heittää aina tietyin väliajoin. - - siellä vaihtuu se porukka kenen kanssa ollaan töissä. - - siel ei samanlailla tule silleen - - tutuksi kenttäjohtajat tai muutenkaan poliisit - -."

"Periaatteessa me ei tunneta ketään tuolla kenen kanssa mennään keikalle, - - ei välttämättä edes kenttäjohtajaa niin - - se on yks iso haaste, että - - me tullaan aina vähän niinku vieraana siihen porukkaan - -."

"Toi on - - haaste, että jos mennään vaikka Vantaalle, niin siellä on - - runkovuorot ja sitten - - ne koirat on sijoitettu sinne runkovuoroihin, niin se on - - aina - - paikalla se koiranohjaaja ja se on aina töissä se sama henkilö - - ja se on - - tuttu - -. Täällä, kun on niin paljon väkeä ja ne on sijoitettu eri paikkoihin ja me ollaan tuolla omassa yksikössä niin - - tuommoisen keskivertopoliisin tietämys - - koiratoiminnasta - - on aika vähäistä."

"Täällä - - on aina eri porukkaa, mennään eri alueille ja - - siellä - - vähän - - sekoittuu, niinku siltä koiralta vaaditaan - - ryhmätoiminnan osaamista ja ihmisten sietämistä, että se tottuu, että siinä on aina eri porukkaa ympärillä."

Muun henkilöstön tietämättömyys johtaa useisiin eri haasteisiin. Moni haastateltava koki, että HVY:n henkilöstöllä ei ole riittävästi tietämystä ottaa tehtävillä poliisikoiraa huomioon. Tietämättömyydestä johtuen moni tehtävä, jossa koiraa voitaisiin hyödyntää, voi mennä täysin ohi sen takia, ettei HVY:n henkilöstö ole osannut pyytää koirapartiota avuksi. Osa haastateltava ilmaisi suoraan myös sen, että HVY:n henkilöstölle on lähes mahdotonta kouluttaa tietämystä koiratoiminnasta, sillä henkilöstö vaihtuu niin usein.

"- - osa siitä, että - - koiraa ei osata välttämättä käyttää semmoisella keikoilla missä siitä olisi - - iso hyöty, niin - - se johtuu vaan siitä - - tietämättömyydestä. Se on ihan

mahdottomuus - - kaikkien kanssa tehdä harjoituksia ja käydä kaikille kertomassa ja täällä vaihtuu se porukka niin paljon.”

”- - sitten ei ole mahdollisuutta eikä järkeäkään edes - - harjoitella.”

”Mun mielestä se - - haaste, vaikka se - - tietämättömyys siitä koiran käytöstä ja mitä se tekee, niin sitä joutuu - - koko ajan tekemään, että - - syöttää sitä, että voitaisiin tehdä tässä näin, että tämä voi olla hyvä.”

”Muiden poliisien ja - - tilanne- ja kenttäjohtajan - - tietoisuuden siitä koirasta siihen se kuitenkin kulminoituu, että voi mennä moni hyvä keikka - - ihan täysin ohi sen takia, ettei - - ymmärretä sitä - - mitä sillä koiralla voidaan tehdä ja edes - - teoriatasolla osattaisi - - kysyä - -. Ei kukaan - - pyydä, että täällä keikat pitää ite kuulla ja ilmottaa, että mekin tullaan, oisko käyttöä.”

”Kenttäjohtajien muistamattomuus koiran käyttämiseen liittyen.”

Yksi haastateltavista antoi hyvän vertauskohdan Espoosta, jossa haastateltava on itse työskennellyt. Hänen mukaansa jokaiselle vuorolle oli määrätty oma koirapartio, minkä ansiosta sekä henkilöstö oli tuttua, että muulla henkilöstöllä oli parempi tuntemus ja tietämys koiratoiminnasta. Haastateltava oli muiden tavoin sitä mieltä, että HVY:n henkilöstön tietämättömyys koiratoiminnasta aiheuttaa haasteita.

”Espoosta sen verran kokemusta, että jokaiselle runkovuorolle oli määrätty oma koira ja -partio. - - koira ja koiran käyttö oli tuttua jokaiselle partiolle siinä vuorossa. - - tekeminen keikoilla oli - - tutumpaa ja mukavampaa. Helsingissä - - neljästä partiosta vähintään kaksi on sellaisia, jotka ei oo ikinä ollut poliisikoiran kanssa samalla tehtävällä. Se aiheuttaa sen haasteen, ettei he tiedä mitä kuuluu tehdä.”

Kaksi haastateltavista mainitsi myös johtamiseen liittyviä ongelmia. Helsingin koirapartiot ovat koko Helsingin koirapartioita, vaikka heidät olisi määrätty jollekin tietylle kenttäjohtoalueelle vuoron ajaksi. Yhden haastateltavan mukaan kenttäjohtajien tulisi ymmärtää myös se, ettei koirapartioita voida sitoa pitkille tehtäville ja toinen oli sitä mieltä, että koirapartiot voisivat olla johtokeskuksen alaisuudessa kenttäjohtajan sijasta. Tällöin alueena olisi koko Helsinki eikä vain yksi kenttäjohtoalue.

”Kaikki kenttäjohtajat - - ei ymmärrä sitä, että me ei olla pelkästään heidän resurssi, vaikka meidät olisi laitettu - - tuohon Kallioon vaan, jos idässä tarvitaan koira mennään sinne ja jos Roballa tarvitaan koira mennään sinne. Koirapalvelut on se, mitä me - - pääsääntöisesti tuotetaan. Muuten ajetaan sitä keikkaa.”

” - voi olla niin, että sidotaan jollekin semmoiselle tehtävälle mistä ei noin vaan - - päästä irti - -. Jotkut kenttäjohtajat huolehtii siitä, että näin ei käy, ne puuttuu siis, ettei koirapartiolle anneta semmoista tehtävää, missä on oletettavaa, että se kestää kauan, mut jotkut on silleen et se on partio muiden ohessa ja ajaa kaikki keikat mitä annetaan ja ei puutu siihen millään tavalla.”

” - itse tykkäisin, että - - johtokeskuksen alaisuudessa olisi tommonen resurssi - -, koska kyseessä on kuitenkin Helsingin koirapartio eikä Pasilan koirapartio varsinkin silloin, kun on yksi ja ainoa koira - -.”

4.3.2 Organisatoriset erot

Kuten tässä tutkimuksessa on aiemmin mainittu, Helsingin koirapoliisi toimii omana erillisenä yksikkönä. Haastatteluissa kysyttiin nykyisen organisaatiomallin hyötyjä ja haittoja: Mitä haasteita omana yksikkönä toimiminen tuo sekä toisaalta, mitä etuja siinä on? Iso osa vastauksista liittyi henkilöstön tietoisuuteen ja tuntemiseen, jota käsiteltiin tarkemmin edellisessä alaluvussa.

Kuten edellisessä alaluvussa on kerrottu, organisatoriset erot aiheuttavat haasteita koiratoiminnalle muun henkilöstön tietämättömyyden ja tuntemattomuuden takia. Kysyttäessä organisaatiomallin haitoista ja hyödyistä, yksi haastateltava koki, että yhteistyö ja toiminta olisi luonnollisempaa ja tehokkaampaa, jos koko hälytys- ja valvontatoimintaan osallistuva henkilöstö (eli HVY ja koirapoliisi) olisi samassa yksikössä. Myös rekrytointi sujuisi helpommin, koska tällä hetkellä koirapoliisi rekrytoi käytännössä etukäteen tuntemattomia henkilöitä ainoastaan pääsykokeiden kautta.

”Sitten ois yhteistä harjoittelua - - ja sitten kun se porukka on tutumpaa ni ihan varmuudella sen koiran toiminta tulisi tutummaksi ja sitten taas meillekin tulisi niitä keikkoja paljon ja - - osattaisiin huomioida, että kun me ollaan vähän - - tuolla erillään ja sitten - - se on ihan luonnollista, ettei se vaan tuu mieleen.”

” - - rekrytointi, että se olisi paljon helpompi rekrytoida - - porukkaa tänne - - aikaisemmassa vaiheessa, kun me oltaisiin samaa yksikköä HVY:n kanssa, että pystyttäisiin jo aika aikaisessa vaiheessa - - ruveta miettii - -.”

”se on - - haaste, että - - me joudutaan - - tavallaan lyhyiden pääsykokeiden perusteella valitsee tänne porukkaa, niin kun oltais samaa yksikköä, niin se olisi helpompaa.”

Useampi haastateltavista koki kuitenkin koirapoliisin yhdistämisen HVY:öön negatiivisena asiana. Yhdistyminen aiheuttaisi mm. koiravalmiuden heikkenemisen, sillä nyt yksikkö voi itse suunnitella työvuoronsa niin, että töissä on aina vähintään yksi partiokoira. Lisäksi yhdistymisen myötä

koirapartioista tulisi vahvemmin osa päivittäisresurssia, jolloin harjoittelun määrä kärsisi. Yksi haastateltava mainitsi, että harjoittelu HVY:n henkilöstön kanssa olisi etu, mutta koiraharjoittelu tulisi kuitenkin olla tärkeimpänä.

" - - me mentäisiin ryhmiin se olisi - - mun mielestä huono juttu, koska se aiheuttaa tuolla maakunnissakin just sitä, että aina ei välttämättä ole - - sitä koiraa ja nyt kun meillä tehdään - - omaa listaa niin me pystytään katsomaan silleen, että meillä on aina vähintään yksi koira töissä - - ."

"Jos me mentäisiin HVY:n alaisuuteen niin mehän sulaudutaan sinne resurssiin - - täysin. - - harjoituspäivien järjestämiset ja ex tempore harjoittelu voisi olla hankalampaa."

"Pystytään saamaan enemmän aikaa omatoimiseen harjoitteluun ja puhtaasti koiran harjoitteluun, johon menee valtava määrä aikaa. Saadaan paremmin aikaa harjoituksiin, kun ei olla niin tiukasti päivittäisresurssin käytössä."

"Toki etuna olisi myös se, että sitten - - pystyy harjoittelemaan - - ton HVY:n kenttäporukan kanssa, mutta kun se koiraharjoittelu pitäisi olla kuitenkin se ykkösjuttu, että me saataisiin se pelaamaan."

Useampi haastateltava mainitsi valmiusyksikkö Karhun ansiosta saatavat edut, kun toimitaan osana Erityistoimintayksikköä. Valmiusyksikön ansiosta yksikkö saa mm. uutta kalustoa ja materiaalia sekä laadukasta koulutusapua, jota HVY:ssä ei saa. Varustuksesta on kerrottu tarkemmin luvussa 4.2.3. Yksiköt voivat käyttää myös toistensa koiria ja -ohjaajia tarpeen vaatiessa.

" - - me saadaan sitten hyvää koulutusta sieltä, että Karhu ei järjestä HVY:lle koulutusta, mutta meille se järjestää ja se on ihan selkeä semmoinen synergiaetu."

"Varmasti ehkä jotkut varustehankinnat jonkun verran pystytään Karhun siivellä saamaan."

" - - kun toi valmiusyksikkö on - - samassa puljussa, niin pystytään käyttämään - - paremmin niitten - - koulutusapua ja - - materiaaliresurssia vaikka patruunamielessä - - ."

" - - on helppoa tuosta saada kouluttajat - - Karhusta ja tunnetaan toisemme, jos ne tarvitsee koiraa tehtävään, niil on koirat lomilla tai jotain niin ne tietää ketä ne käyttää ja sitten me saadaan sieltä apuja jos tarvitaan ja varusteita - - ."

Yksi haastateltavista oli kuitenkin sitä mieltä, että varustehankinnat eivät ole etu Erityistoimintayksikössä. Haastateltavan mukaan koirapoliisille tulee käyttöön valmiusyksikön vanhat varusteet, kun taas HVY saa täysin uusia.

” - - varustehankinnoissa ja muissa - - huomaa, että HVY:lle tulee uudemmat paremmat varusteet ennemmin ja me saadaan sitten Karhun vanhoja poistossa olevia - - .”

Toinen haastateltava mainitsi asian, joka koski resurssien käyttöä erilaisissa tehtävissä erityisesti henkilöstön osalta. Kuten aiemmin tutkimuksessa on kerrottu, koirapoliisissa on runsaasti TEPO-koulutettuja henkilöitä. Tarpeen vaatiessa Helsingin varsinainen TEPO-osasto voi vaivatta pyytää tukea koirapoliisilta. Eri yksiköissä toimiessa tällaisen avun saaminen voisi olla hankalampaa organisaatioeroista johtuen.

” - - sit on toi TEPO-toiminta mikä on - - helppo järjestää niin, että ollaan samassa yksikössä - - Erityistoimintayksikössä, kun tulee nopeasti joku tapahtuma ni on helppo ottaa siitä koirasta - - ukkoja sinne verrattuna, että ne olisi HVY:ssä ja sitten pitäisi taas kierrättää jostain ties kuinka ylhäältä se asia.”

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Toivottavaa on, että tulosten päätteeksi esitettäisiin lyhyet johtopäätökset. Johtopäätökset osoittavat, miten tutkimus on muuttanut tai lisännyt tietoa tutkittavasta aiheesta tai miten saavutettuja tuloksia voidaan hyödyntää käytännössä. (Hakala 2004, 135.) Tämän tutkimuksen aihetta koskevia tutkimuksia ei ole aikaisemmin tehty, joten käytännössä tutkimuksessa saatua tietoa voidaan ymmärtää lisätyksi tiedoksi aihetta koskien. Tulosten hyödynnettävyydestä lisää luvussa 6.3.

Fenomenografisen tutkimuksen johtopäätökset esitetään kategorioina, joihin tutkimuksessa kerätty ja analysoitu aineisto luokitellaan merkitysten perusteella (Syrjälä ym. 1994, 154). Tässä luvussa johtopäätökset on jaettu kolmeen kategoriaan tutkimuskysymysten mukaan. Johtopäätöksillä pyritään vastaamaan tutkimuksessa esitettyihin tutkimuskysymyksiin tutkimuksessa saatujen tulosten avulla.

5.1 Millaisia erityispiirteitä ja haasteita esiintyy koirapoliisin erityistehtävissä ja koulutuksessa?

Koirapoliisin erityistehtävistä johtuvat erityispiirteet ja haasteet liittyvät pääasiassa tehtävien viemään aikaan ja resurssiin sekä henkilöstön koulutukseen. Erityistehtäviin liittyy myös oma harjoittelunsa, mutta se on tällä hetkellä hyvin vähäistä.

Erityistehtävien harjoittelu ei haastateltavien mielestä vie liikaa aikaa. JOUHA-toimintaa ei juurikaan harjoitella ja TEPO-harjoittelu ei toteudu määräyksen mukaisesti. Lisäksi TEPO-tehtävät koskevat vain osaa henkilöstöstä. Yhtä lukuun ottamatta haastateltavat kokivat, ettei erityistehtävien tuoma vastuu vie liikaa aikaa partiokoiranohjaajan tehtävien harjoittelemisesta. Yksi haastateltava kuitenkin koki, että laadukas harjoittelu on vaikeaa, koska joutuu tekemään niin monia eri asioita. Usea haastateltava koki erityistehtävien harjoittelun vähäisyyden negatiivisena asiana.

Erityistehtävien määrä on harjoittelun vähäisyydestä huolimatta runsas. Koirapoliisilla on ”normaalioloissa” eli vallitsevan pandemiatilanteen ulkopuolella erityistehtäviä vähintään kerran yhdessä jaksossa (= 3 vko). JOUHA-tehtäviä on yleensä vähintään yksi per jakso. Valtiovierailuilla on tietyt turvavaatimukset ja usein koira halutaan käyttää tarkistuksissa apuna, jolloin partioräjähdekoira ja -ohjaaja voivat olla useitakin päiviä kiinni erityistehtävässä.

Koronaviruspandemia on vaikuttanut paljon erityistehtävien määrään sekä harjoitteluun. Pandemian takia isot massaharjoitukset on peruttu, mikä vaikuttaa osaltaan erityistehtävien harjoitteluun. Suuria mielenosoituksia tms. ei ole järjestetty, joissa koirapoliisin roolia JOUHA-toiminnassa olisi tarvittu.

Muu harjoittelu Helsingin koirapoliisissa on merkittävässä roolissa. Noin 15-30 % henkilöstön työajasta pyritään käyttämään harjoitteluun. Harjoittelussa otetaan huomioon koko yksikkö, johon kuuluu koiranohjaajien ja koirien lisäksi myös partiomiehet toisin kuin muualla Suomessa. Harjoitusvuoroissa harjoitellaan koirateemojen lisäksi myös muuta taktiikkaa sekä ammuntoja. Yksikössä harjoitellaan ryhmätoiminnan alkeita ja uusille partiomiehille koulutetaan partiokiväärilisenssi. Taustalla on osittain ajatus siitä, että koirapoliisi toimii ensivasteena valmiusyksikkö Karhulle. Valtakunnallisesti Helsingin koirapoliisissa pystytään panostamaan harjoitteluun enemmän kuin muilla laitoksilla.

Vaatimustaso aiheutti haastateltavien käsityksissä ristiriitoja. Kaksi viidestä haastateltavasta koki, että vaatimustaso Helsingin koirapoliisissa on korkeampi kuin muualla Suomessa. Kahden haastateltavan mukaan erityistehtävät, kuten TEPO- ja JOUHA-toiminta, vaativat henkilöstöltä enemmän ammattitaitoa sekä panostusta koiran kouluttamiseen JOUHA-toimintaan. Loput kolme haastateltavaa olivat sitä mieltä, että tavoitteet ja vaatimukset ovat kaikkialla samat. Yhden haastateltavan mukaan Helsingissä tuntuu riittävän se, että koiran tasotarkastukset on hyväksytty. Vaatimustasosta ei voi siis tehdä yhtä selkeää johtopäätöstä, vaan haastateltavat käsittävät sen eri tavalla. Käsityksiä fenomenografisessa tutkimuksessa tutkitaankin.

5.2 Millaisia erityispiirteitä ja haasteita ilmenee Helsingin toimintaympäristössä?

Helsingin toimintaympäristössä poliisikoiratoiminnalle paljon haasteita. Suurin ongelma liittyy jäljestämiseen ja sen olosuhteisiin. Myös erilaiset häiriötekijät vaikeuttavat koiran toimintaa. Helsingin poliisin suuret resurssit tuo myös oman haasteensa koiran käyttämiseen ja sen huomioimiseen. Helsingin koirapoliisilla on huomattava vastuu vaativista tehtävistä, mikä näkyy yksikön omassa toiminnassa.

Jäljestäminen ja jäljestämiseen liittyvät **häiriötekijät** Helsingissä aiheuttivat kaikkien haastateltavien mukaan runsaasti haasteita heidän toimintaansa. Suurimman haasteen jäljestämiseen aiheuttaa kova alusta, esimerkiksi asfaltti, josta ihmisen haju haihtuu nopeammin kuin pehmeältä alustalta. Jäljestäminen kovalla alustalla ja siinä onnistuminen vaatii ison panostuksen koulutukseen. Lisäksi jokaisena vuorokauden aikana ympäri vuoden Helsingissä on liikkeellä ulkopuolisia henkilöitä, jotka vaikeuttavat koiran toimintaa. Koira voi helposti sekoittaa kohteen ja sivullisen henkilön hajun, jolloin jäljestäminen tai henkilöetsintä epäonnistuu. Jäljestämiseen liittyen haasteeksi koettiin myös kapeat aikaikkunat. Kaupunkiolosuhteissa kohdehenkilö ehtii kauas ja moneen eri paikkaan lyhyessä ajassa, jolloin poliisin tulisi olla nopeasti paikalla.

Resurssien runsaus oli kategoria, jonka moni haastateltava mainitsi. Helsingin poliisilaitoksella on hyvät resurssit ja laitoksen toiminta-alue on pieni. Tämän ansiosta vasteajat Helsingissä ovat lyhyitä, mutta se aiheuttaa haasteita koiratoimintaan. Usein tehtäviä hoidetaan paikalla jo olevilla resursseilla eikä koirapartiota jäädä odottamaan. Tällöin koira ei päästä hyödyntämään sille tarkoitettulla tavalla. Partioiden suuri määrä voi johtaa turhaan kiirehtimiseen, joka voi aiheuttaa tehtäväpaikalla jälkien sotkemisen. Koiratoiminta edellyttää kärsivällisyyttä, jotta kohdehenkilön jälkeä voidaan seurata koiralla eikä jälkeä sotketa seuraamalla kohdetta jalan.

Tutkimusmenetelmällä selvitettiin myös Helsingin koirapoliisin **vastuuta vaativista tehtävistä**. Helsingin koirapoliisilla on vastuu osallistumisesta vaativiin tehtäviin. Vastuu tulee osittain jo poliisikoiramääräyksestä, mutta myös Helsingin poliisilaitoksen organisaatiosta. Paremmin varustetut ja koulutetut poliisimiehet löytyvät Helsingissä valmiusyksikkö Karhun jälkeen koirapoliisista. Koirapoliisilla on yksi rooli toimia valmiusyksikön ensivasteena, kun valmiusyksikkö ei ole välittömässä lähtövalmiudessa. Rooli näkyikin koirapoliisin koulutuksessa sekä varustuksessa, johon kuuluu aina mm. partiokivääri.

Helsingin koirapoliisi toimii huomattavasti myös **Helsingin alueen ulkopuolella**. Helsingissä on linjattu, että 24/7 töissä tulisi olla aikuinen partiokoira, mikä on jo itsessään laitoksen erityispiirre. Linjaus aiheuttaa runsaasti tehtäviä muualle Uudellemaalle. Helsingin alueen ulkopuolella tehtäviä on noin 100-150 vuodessa eli toiminta on vähintään viikoittaista. Toiminta ei itsessään aiheuta

muita haasteita, mutta muualla lähtevä koirapartio on aina pois Helsingin omasta vasteesta. Tehtävät muualla Uudellamaalla koettiin myös positiiviseksi vaihteluksi.

5.3 Millaisia kokemuksia koirapoliisin henkilöstöllä on Helsingissä esiintyvistä erityispiirteistä ja haasteista?

Tutkimuksen kolmas tutkimuskysymys käsitteli koirapoliisin henkilöstön omia kokemuksia. Haastateltavilta kysyttiin mm., minkä erityispiirteen tai haasteen he kokevat tyypillisimpänä. Osa vastasi jäljestyksen, ihmismäärän tms., mutta lähes kaikkien haastateltavien vastauksissa toistui sama aihe: koirapoliisin ja Hälytys- ja valvontayksikön (HVY) väliset organisatoriset erot ja niiden aiheuttamat haasteet. Molemmat yksiköt toimivat erillään, mikä aiheuttaa useita haasteita koirapoliisin toiminnalle.

Poliisikoiratoiminnan **tuntemattomuus ja tietämättömyys** nousi monen haastateltavan vastauksissa esiin. Helsingin poliisilaitoksella olevien organisaatioerojen takia poliisikoiratoiminta voi olla osalle HVY:n poliiseista hyvinkin tuntematonta. Organisaatioerojen lisäksi ongelmia aiheuttaa yksiköiden erilainen työkierto. Haasteita syntyy poliisimiesten lisäksi myös poliisikoiralle, jonka tulee sopeutua jatkuvasti eri ihmisiin. Tietämättömyydestä johtuen poliisikoiraa ei osata pyytää avuksi tehtäville, joissa siitä voisi todellisuudessa olla hyötyä. Lisäksi haaste on se, ettei HVY:n henkilöstö välttämättä tiedä, mitä heidän tulee tehtävillä koiran läsnä ollessa tehdä. HVY:n henkilöstön kouluttaminen tutuksi poliisikoiratoimintaan on oma haasteensa, kun henkilöstö vaihtuu jatkuvasti. Tietämättömyys koskee myös kenttäjohtajia, mikä vaikuttaa taas johtamiseen. Koirapartioiden resurssia ei välttämättä osata kohdentaa sopiviin tehtäviin.

Haastateltavien käsitykset ja kokemukset **organisaatioeroista** toivat esiin monia seikkoja. Koirapoliisin toimiminen omana yksikkönä koettiin positiivisena asiana. Näin yksikkö voi helpommin ylläpitää ympärivuorokautista koiravalmiutta ja harjoitteluun on käytettävissä enemmän työaika. Yhdessä yksikössä HVY:n kanssa koirapoliisi olisi merkittävämmän osa päivittäisresurssia kuin nyt. Toiminta Erityistoimintayksikössä helpottaa myös koirapoliisin ja valmiusyksikön yhteistyötä. Koirapoliisi saa valmiusyksikön ansiosta esimerkiksi varustehankintoja sekä koulutusta, jota HVY:lle ei anneta. Myös resurssiapu koirapoliisin, valmiusyksikön ja TEPO-osaston välillä on vaivattomampaa. Osa haastateltavista oli myös sitä mieltä, että yhteistoiminta ja harjoittelu HVY:n kanssa olisi tehokkaampaa ja luonnollisempaa, jos he molemmat olisivat saman tahon alla. Myös rekrytointi HVY:stä olisi helpompaa, kun henkilöstö olisi tutumpaa.

6 POHDINTA

6.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimustulosten tulee olla luotettavia (Kananen 2017, 173). Koska kaikessa tutkimustoiminnassa pyritään välttämään virheitä, yksittäisessä tutkimuksessa on arvioitava tehdyn tutkimuksen luotettavuutta. Laadullisessa tutkimuksessa perusvaatimuksena on se, että tutkijalla on riittävästi aikaa tehdä tutkimuksensa. (Sarajärvi & Tuomi 2017, 118, 123.) Aikataulutus tämän tutkimuksen tekemiseen onnistui hyvin. Opinnäytetyön suunnittelu alkoi helmikuussa 2021 aiheen valinnan kannalta ja varsinainen tutkimussuunnitelma valmistui toukokuussa. Kaikki haastattelut toteutettiin kesäkuun lopussa ja heinäkuussa aloitettiin aineiston litterointi ja analysointi. Syys-lokakuu kirjoitettiin itse opinnäytetyötä, joka valmistui lokakuussa.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointiin ei ole olemassa yksiselitteistä ohjetta (Tuomi & Sarajärvi 2006, 135, viitattu teoksessa Kananen 2017, 173). Tämä tekee laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnista haasteellista. Ratkaisu riippuu siitä, minkä koulukunnan oppaita päätyy käyttämään. Kirjoittajan on vain tukeuduttava johonkin lähteeseen ja tehtävä sen pohjalta valintansa. Tässäkin asiassa perustelut ratkaisevat. Objektiviivisen luotettavuuden saavuttaminen on kuitenkin lähes mahdotonta. (Kananen 2017, 173, 175.)

Kaiken luotettavuustarkastelun edellytys on tutkimuksen riittävän tarkka dokumentaatio (Kananen 2017, 176). Tulosten ristiriidaton päättelypolku edellyttää tutkimusaineiston, -menetelmän ja analyysivaiheiden tarkkaa dokumentaatiota (Kananen 2015, 353). Luvussa 2.3 on kuvattu eli dokumentoitu tarkasti, miten tutkimus toteutettiin ja luvussa 2.3.3 avataan tarkemmin aineiston analyysia, joten menettelyä on tarpeetonta toistaa tässä luvussa. Kuten luvussa 4 on kerrottu, dokumentaatiota on pyritty tarkentamaan myös kirjaamalla tutkimuksen tuloksiin runsaasti haastateltavien suoria lainauksia. Tällöin tutkimuksessa tehtyjä tulkintoja voi tarkastella myös ulkopuolinen. Lisäksi vältetään ylitulkinnan vaaraa, kun ulkopuolinen henkilö voi tarkistaa tulosten sopivuuden tiettyyn kategoriaan suoran lainauksen avulla.

Luotettavuuden parantamista käsittelevissä keskusteluissa on puhuttu tutkimusprosessin julkisuudesta, jolla tarkoitetaan mm. sitä, että tutkimuksen tiedonantajat arvioivat tulosten ja johtopäätösten osuvuutta. Tällöin tulokset esitetään niille henkilöille, joita aineistot koskevat tai joille tutkittava ilmiö on muuten tuttu. Heitä pyydetään arvioimaan, vastaavatko tulokset tutkittua. (Sarajärvi & Tuomi 2017, 124.) Tämän opinnäytetyön ensimmäinen versio toimitettiin tarkistettavaksi sähköpostitse jokaiselle haastateltavalle. Versio oli tarkoitettu haastateltavien kommentoitavaksi, mikäli tutkimuksessa esiintyvä tieto olisi tulkittu, kirjattu tai analysoitu

virheellisesti. Yksinkertaisin tapa varmistaa aineiston luotettavuus on luetuttaa se sillä, jota aineisto koskee (Kananen 2010, 354).

Laadullisessa tutkimuksessa saturaatio on käyttökelpoinen luotettavuuden vahvennuskeino (Kananen 2017, 179). Saturaatiosta on aiemmin mainittu tutkimuksen luvussa 2.3.2. Saturaatio eli kyllääntyminen tarkoittaa eri lähteiden tarjoamien tutkimustulosten toistuvuutta. Uusia havaintoyksiköitä otetaan tutkittavaksi niin kauan, kunnes vastaukset alkavat toistaa itseään, jolloin saturaatio on saavutettu. (eml.) Tässä tutkimuksessa haastateltiin viittä henkilöä ja jo viidellä informantilla tutkimusaineistossa näkyi yhtäläisyyksiä vastausten välillä. Sitä ei kielletä, etteikö useammalla haastateltavalla olisi saatu uusia näkemyksiä tutkittavista ilmiöistä. Tällä aineistolla voidaan kuitenkin todeta, että tietynasteista saturaatiota on jo havaittavissa, kun haastateltavien vastaukset yhtenevät. Vastausten yhteneväisyys taas parantaa luotettavuutta.

6.2 Tutkimuksen eettisyys

Tutkimuksen eettisyys koskee myös tutkimuksen laatua. Tämän tutkimuksen eettisyyttä on pyritty korostamaan välttämällä hyvän tieteellisen käytännön loukkauksia. Hyvän tieteellisen käytännön loukkauksia ovat esimerkiksi muiden tutkijoiden osuuden vähättely julkaisussa, puutteellinen viittaaminen aikaisempiin tutkimustuloksiin, tutkimustulosten tai käytettyjen menetelmien huolimaton ja siten harhaanjohtava raportointi, tulosten puutteellinen kirjaaminen tai samojen tulosten julkaiseminen useita kertoja näennäisesti uusina (Sarajärvi & Tuomi 2017, 110-111). Tutkimuksessa on myös panostettu tutkimuksen laatuun. Tutkimuksen lähdeviitteet ja -kirjaukset on tehty tarkasti sekä tutkimustulokset ja -menetelmä on pyritty raportoimaan asianmukaisesti. Tuloksista on kirjattu kaikki oleellinen tieto tutkimukseen eikä mitään tietoja ole pimitetty.

Tutkimuksen eteneminen ja kulku on pyritty kertomaan mahdollisimman selkeästi ja tarkasti luvussa 2.3, jotta tutkimuksen kokonaisuus olisi läpinäkyvä. Tällöin lukijalle syntyy selkeämpi ja parempi kuva siitä, mitä, miten ja miksi tutkimuksessa on tehty. Myös aihevalinta ja tutkimuskysymykset on pyritty perustelemaan niin, että tutkimukselle on tarve ja aineiston keruulla tai sen julkistamisella ei aiheuteta tarpeetonta haittaa. Tutkimusta varten hankittiin hyväksytty tutkimuslupa, kuten mainitaan luvussa 2.3.2.

Tämän tutkimuksen haastateltaville kerrottiin tutkimuksen ja haastattelun tarkoitus jo ensimmäisessä viestissä. Lisäksi tutkimuksen tuloksissa on käytetty runsaasti haastateltavien suoria lainauksia. Lainaukset ovat Kanasen (2008, 136) mukaan usein tarpeellisia tulkinnan todistusarvon lisäämiseksi, jottei kaikkia vastauksia voida siten hävittää määrällisten ilmausten taakse.

Useasti laadullisessa tutkimuksessa haastateltavien annetaan lukea kertynyt aineisto lävitse ennen julkaisua, sillä laadulliseen aineistoon voi usein liittyä luottamuksellista tietoa haastateltavista (Kananen 2008, 136). Kuten luvussa 6.1 mainitaan, opinnäytetyöprosessin loppupuolella lähetettiin opinnäytetyön ensimmäinen raakaversio jokaiselle haastatellulle henkilölle tarkastettavaksi mahdollisia oikaisuja varten. Tutkimuksen tuloksista ilmenee, että kaikki haastateltavat esiintyvät tässä tutkimuksessa nimettöminä.

Kuten tutkimuksen luotettavuutta, myös eettisyyttä voidaan vahvistaa informoinnilla. Tutkimuksen osallistujia informoitiin sekä tutkimuksen alussa (luku 2.3.2), että lopussa (luku 6.1). Haastateltaville on selvitetty ennen haastatteluja tutkimuksen tarkoitus, tavoite ja menettely sekä haastattelujen jälkeen heille on esitetty tutkimuksen lopputulos.

6.3 Tutkimuksen arviointi ja jatkotutkimukset

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin Helsingin poliisilaitoksella esiintyviä erityispiirteitä ja haasteita poliisikoiratoiminnalle. Tutkittavaa ilmiötä pidettiin tuntemattomana, sillä aiheesta ei ole aikaisempia tutkimuksia. Ilmiön selvittämiseksi laadittiin kolme tutkimuskysymystä. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia käsityksiä ja kokemuksia Helsingin koirapoliisin henkilöstöllä on erityistehtävissä, koulutuksessa ja toimintaympäristössä esiintyvistä erityispiireistä ja haasteista.

Fenomenografisessa tutkimuksessa tutkitaan eri ihmisten käsityksiä jostakin ilmiöstä ja vertaillaan niitä toisiinsa (Syrjälä ym. 1994, 117). Tutkimusongelma ja -kysymykset huomioon ottaen tutkimuksen tavoitteessa onnistuttiin. Tutkimuksella saatiin laadukasta, luotettavaa ja tärkeää tietoa tutkittavasta ilmiöstä ja jokaiseen luvussa 2.2 mainittuun tutkimuskysymykseen on kyetty vastaamaan. Tutkimuksen aineistossa oli hienoa huomata haastateltavien vastausten yhdenmukaisuus, sillä se parantaa tulosten relevanssia. Myös suurimmasta osasta kategorioista saatiin tehtyä selkeitä johtopäätöksiä. Tutkittava ilmiö ei siis ole enää tuntematon. Tutkimus ei ollut kuitenkaan täysin ongelmaton.

Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena ja tutkimuksen aineisto hankittiin teemahaastatteluiden avulla. Niissä yksi tutkimuksen haasteista ilmenikin. Teemahaastatteluissa keskusteltiin aiheittain eli teemoittain melko avoimesti, mikä johti siihen, että haastatteluilla kertyi suuri määrä mielenkiintoista tietoa. Kyseinen tieto olisi ollut mielekäästä sisällyttää tutkimukseen. On huomattava, että laadullisen tutkimuksen aineistosta löytyy aina useita kiinnostavia aiheita, joita ei ole osattu etukäteen edes ajatella. Uusien kiinnostavien asioiden ilmestyminen voi saada tutkijan hämilleen, koska kaikkia näitä asioita olisi kiinnostavaa tutkia ja raportoida omassa tutkimuksessa. (Sarajärvi & Tuomi 2017, 79.) Aineiston läpikäynti oli mielekäästä mielenkiintoisen aiheen ansioista, mutta myös työlästä, koska suuren aineiston seasta tuli poimia ja analysoida tutkimusongelman

kannalta relevantit asiat. Aineiston raaka karsiminen aiheutti myös sen, että kaikkiin teemoihin eli tutkimuskysymyksiin ei ole välttämättä paneuduttu yhtä tarkasti.

Myös toinen ongelma liittyi haastatteluilla kerättyyn aineistoon. Vaikka fenomenografisessa tutkimuksessa ei pyritä yleistettävyyteen, haastateltavien vastauksissa esiintyi tietyissä aiheissa ristiriitoja, välillä isojakin. Näitä ristiriitoja on tarkemmin kuvattu tuloksissa mm. luvuissa 4.1.3 sekä 4.3.2. Fenomenografiassa tutkitaan nimenomaan ihmisten omia käsityksiä ja vertaillaan niitä, mutta koska kaikki haastateltavat työskentelevät samassa paikassa ja tehtävässä, olisi ollut mielenkiintoista selvittää, mistä tällaiset näkemyserot johtuvat. Toista kierrosta aineistonkeruulle ei tutkimuksessa tehty, koska se olisi vaatinut todella paljon aikaa ja pahimmillaan opinnäytetyön valmistuminen olisi viivästynyt.

Seuraava seikka ei ole varsinainen ongelma vaan pikemminkin huomio. Jos tämä tutkimus tehtäisiin uudestaan, koko tutkimuksen aiheen voisi rajata koskemaan joko erityistehtäviä tai toimintaympäristöä. Molemmat sisälsivät niin paljon erilaista informaatiota ja käsityksiä, että niistä voisi tehdä omat tutkimuksensa. Ongelmien, haasteiden ja erityispiirteiden suhteen tuntui, että jokaisesta aiheesta saatiin vain pintaraapaisu, mutta tämä opinnäytetyö voi toimia hyvänä yleiskuvauksena Helsingin poliisikoiratoiminnasta. Tämän tutkimuksen jälkeen voitaisiin tutkia tarkemmin poliisikoiratoiminnan haasteita ja erityispiirteitä eikä tutkimuksen kohteenakaan tarvitse välttämättä olla juuri Helsingin poliisilaitos.

Tutkimuksessa ilmi tulleiden asioiden myötä Helsingin poliisilaitoksen organisaatorakennetta olisi mielenkiintoista tutkia. Helsingissä on omat erityispiirteensä ja siellä sijaitsee Suomen suurin poliisilaitos. Poliisikoiratoimintaa koskien hyvänä jatkotutkimuksena voisi olla eri poliisilaitosten poliisikoiratoiminnassa esiintyvät erot, joita löytynee runsaasti. Esimerkiksi tässä tutkimuksessa saatuja tuloksia voitaisiin verrata koiratoimintaan Oulun poliisilaitoksella, joka on henkilöstöltään ja alueeltaan myös iso poliisilaitos. Tästä tutkimuksesta voisi johtaa toiminnallisen tutkimuksen, jonka produktina olisi esimerkiksi infovihko tai -luento Helsingin Hälytys- ja valvontayksikön henkilöstölle. Tästä voisi olla käytännössäkin hyötyä, koska Helsingissä HVY:n tietämättömyys poliisikoiratoiminnasta koettiin todelliseksi haasteeksi.

Fenomenografiseen tutkimukseen liittyy useita uniikkeja piirteitä. Tässä tutkimuksessa on useasti mainittu mm. se, että fenomenografisessa tutkimuksessa ei pyritä luomaan uutta teoriaa. Tässä tutkimuksessa esiintyvät tulokset eivät ole täysiä faktoja poliisikoiratoiminnan erityispiirteistä ja haasteista Helsingissä. Tuloksista ei voi muodostaa kokonaan uutta ja luotettavaa teoriaa. Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia haastateltavien käsityksiä ja kokemuksia. Tällä tavoin eri ihmiset voivat käsittää tuloksissa esiintyvät asiat eri tavoin. Joidenkin mielestä tietyt asiat voivat olla

haasteellisia tai erityisiä, kun taas toisten mielestä eivät. Tutkimuksessa käsiteltiin vain viiden helsinkiläisen partiokoiranohjaajan käsityksiä ja kokemuksia, minkä pohjalta luotiin johtopäätökset.

Opinnäytetyötä tehdessä pidin erityisesti siitä, kuinka käytännönläheinen tutkimuksen aihe oli. Kuten mainitsin, suoritin työharjoitteluni Helsingin poliisilaitoksella ja tutkimusta tehdessä opin itsekin todella paljon Helsingin koirapoliisista ja poliisikoiratoiminnasta ylipäätään. Tämä on varsin hyödyllistä tietoa jälkeinpäin poliisin työssä. Jos tutkimus on opettanut ja ollut hyödyllinen minulle, on se sitä varmasti myös jollekin toiselle.

LÄHTEET

Eriksson, Patrik 2020: Koirapartioiden ensiapuvalmiudet Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.

Finn, Tina 2017: Sankarikoirat: tarinoita poliisikoirien arjesta. Jyväskylä: Docendo Oy.

Gustafsberg, Harri & Holmavuo, Heidi 2019: Karhuryhmä. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Haikansalo, Anu & Korander, Timo 2021: Poliisi (AMK) -opinnäytetyön ohje. Poliisiammattikorkeakoulu.

Hakala, Juha 2004: Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille. 2., Helsinki: Gaudeamus Oy.

Helsingin poliisin esittelyvideo. YouTube 05.06.2018. Katsottavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=1FayPTsPE1k&feature=youtu.be>.

Helsingin poliisilaitos -Powerpoint-esitys 2020. Poliisihallinnon intranet Sinetti. Sisäinen lähde. Luettu 20.05.2021.

Helsingin poliisilaitoksen organisaatio ja johto. Poliisi.fi. Luettavissa <https://poliisi.fi/organisaatio-ja-johto-helsingin-poliisilaitos>. Luettu 05.10.2021.

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2011: Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki, Gaudeamus.

Härmä, Timo 2020: VATI-ryhmään rekrytoitun poliisin integraatiokoulutus Sisä-Suomen poliisilaitoksessa. Poliisiammattikorkeakoulu, MuuntoAMK-opinnäytetyö.

Kaikko, Jari 2019: Ylikomisario, Helsingin poliisilaitoksen Erityistoimintayksikön johtaja. Sähköposti 10.09.2019 & haastattelu 19.09.2019.

Kananen, Jorma 2008: Kvali – kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, Jorma 2010: Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, Jorma 2015: Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.

Kananen, Jorma 2017: Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.

Lantto, Matleena 2018: Infopaketti Helsingin poliisilaitoksen nuoremmalle konstaapelille. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.

Marton, Ference 1986: Phenomenography – a research approach to investigating different understandings of reality. Mölndal, Sweden: University of Göteborg.

Teoksessa R. R. Sherman & R. B. Webb 2005: Qualitative search in education: focus and methods. London: Falmer Press. Suomentanut Antti Lahtinen. Luettavissa: <http://idr.uin-antasari.ac.id/473/1/kualitatifrisetEDUCATION.pdf>. Luettu 11.11.2021.

Meripaasi, Helena 2004: Koiranvirkoja: suomalaisia työ- ja harrastuskoiria. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.

Metsämuuronen, Jari 2009: Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International Methelp.

Mäki, Antti 2020: Poliisihallinnon TEPO/CBRNE-määräyksen päivittäminen. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.

Naskali, Jussi 2016: Poliisikoiran ensiapu. Poliisiammattikorkeakoulu. Kehittämistyö.

Teoksessa Eriksson, Patrik 2020: Koirapartioiden ensiapuvalmiudet Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.

Partiokoiranohjaajan erikoistumisopinnot, opetussuunnitelma. Poliisiammattikorkeakoulu 2020. Luettavissa <https://polamk.fi/documents/25254699/37709942/Partiokoiraohjaajan-erikoistumisopinnot-opetussuunnitelma.pdf/92d81a2a-a14b-8b8a-3f37-c98b761d88d3/Partiokoiraohjaajan-erikoistumisopinnot-opetussuunnitelma.pdf?t=1616568437021>. Luettu 08.05.2021

Poliisihallitus 2015: Räjähteisiiin ja CBRNE-tilanteisiin liittyvien tehtävien suorittamisesta. Määräys. POL-2015-6552. Suojaustaso III.

Teoksessa Mäki, Antti 2020: Poliisihallinnon TEPO/CBRNE-määräyksen päivittäminen. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.

Poliisihallitus 2018: Poliisin joukkojenhallinta. Määräys. POL-2018-16213.

Teoksessa Hirvikoski, Akseli 2019: Joukkojenhallinnan merkitys sisäiselle turvallisuudelle. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.

Poliisikoirakoulutus. Poliisiammattikorkeakoulu. Luettavissa <https://polamk.fi/poliisikoirakoulutus>. Luettu 08.05.2021.

Poliisikoiralaitos. Poliisiammattikorkeakoulu. Luettavissa <https://polamk.fi/poliisikoiralaitos>. Luettu 08.05.2021.

Poliisikoiranohjaajan työ. Poliisiammattikorkeakoulu. Luettavissa <https://polamk.fi/poliisikoiraohjaajan-tyo>. Luettu 08.05.2021.

Poliisikoirat. Poliisiammattikorkeakoulu. Luettavissa <https://polamk.fi/poliisikoirat>. Luettu 08.05.2021.

Romppanen, Päivi 2007: Vainun varassa. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto (verkkajulkaisu). Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Luettavissa <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus>. Luettu 03.11.2021.

Saari, Kari 2007: Poliisi ja joukkojenhallinta Suomessa. Espoo: Poliisiammattikorkeakoulu.

Sarajärvi, Anneli & Tuomi, Jouni 2017: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Smith, Brad 2013: K9 tactical operations for patrol and SWAT. Eggleston, Virginia: Wolfe Media Resources. Suomentanut Antti Lahtinen.

Syrjälä, L., Ahonen, S., Syrjäläinen, E. & Saari, S 1994: Laadullisen tutkimuksen työtapoja. Rauma: Kirjayhtymä Oy. 1.-2. painos.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2006: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Teoksessa Kananen, Jorma 2017: Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.

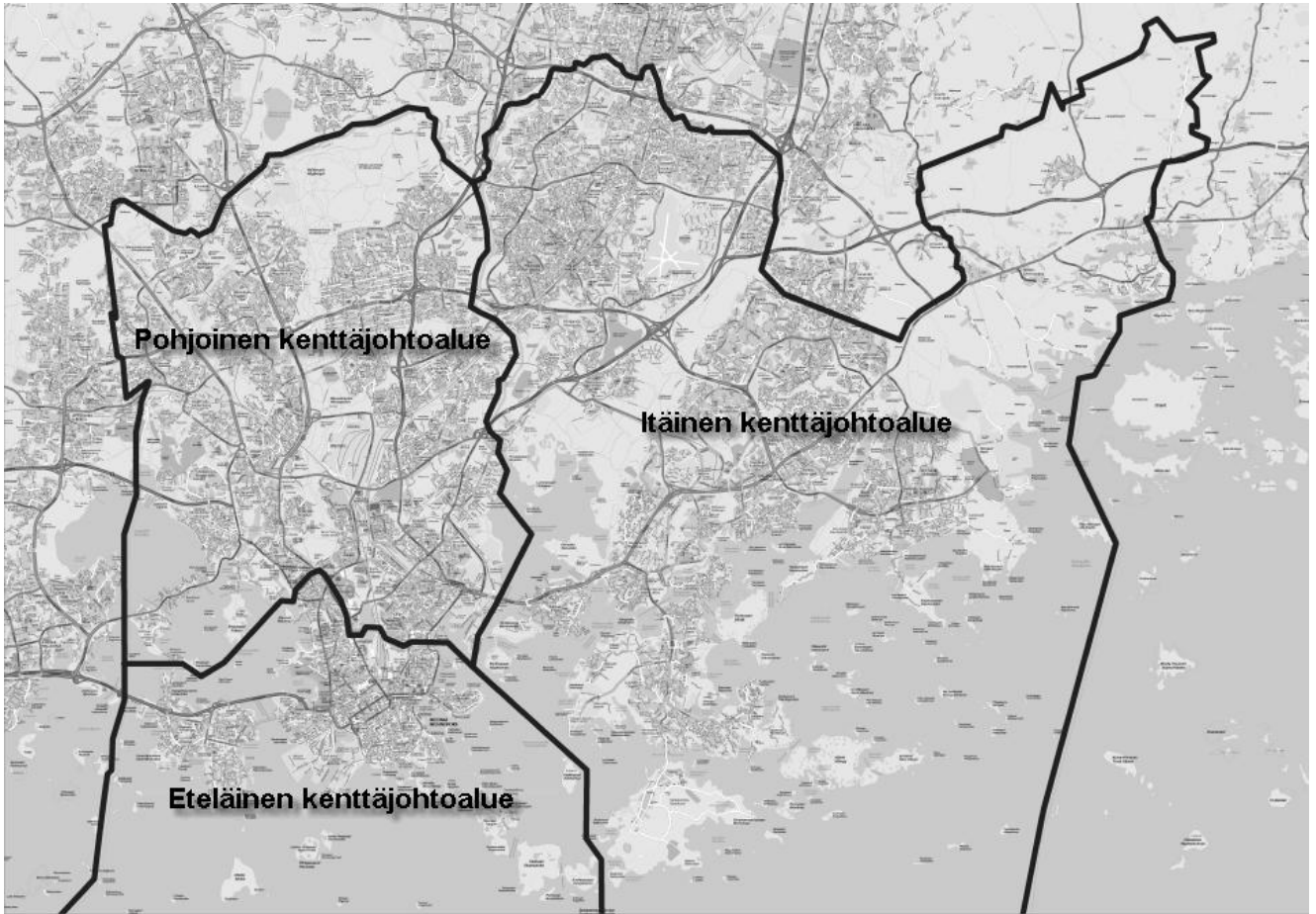
Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2009: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi. 6. painos.

Teoksessa Öster, Henry 2018: Perusyksikön kouluttaja rauhanajan eettisenä toimijana. Maanpuolustuskorkeakoulu. Pro gradu -tutkimus.

Valtioneuvosto 2018: Sisäministeriön tulevaisuuskatsaus. Helsinki. Luettavissa: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/160894>. Luettu: 29.09.2021.

Vilkka, Hanna 2005: Tutki ja kehitä. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

LIITE 1

Helsingin poliisilaitoksen hälytys- ja valvontatoiminnan kenttäjohtoalueet. (Helsingin poliisilaitoksen tulokasopas 2017, 4, viitattu teoksessa Lantto 2018, 8.)

LIITE 2

Haastattelurunko

Millainen on urasi koiranohjaajana / partiomiehenä (virkaikä, koirakokemus, virkapaikka)? Oletko työskennellyt koirapoliisissa jossakin muualla kuin Helsingissä?

1. Millaisia erityispiirteitä ja haasteita esiintyy koirapoliisin erityistehtävissä ja koulutuksessa?

- a. Millainen koulutus sinulla poliisin erityistehtäviin pl. koiranohjaus?
- b. Kuinka paljon työajastanne kuluu em. erityistehtävien harjoitteluun ja niiden suorittamiseen?
 - i. Miten tämä vaikuttaa perinteisten poliisikoiratehtävien harjoitteluun?
- c. Miten yksikössänne panostetaan henkilöstön erityisosaamiseen ja koulutukseen?
- d. Miten koet ammattitaitonne vaatimukset olevan erilaisia Helsingissä esiintyvien erityistehtävien takia vrt. muihin Suomen poliisilaitoksiin?

2. Millaisia erityispiirteitä ja haasteita ilmenee Helsingin toimintaympäristössä?

- a. Millaisia haasteita tai erityispiirteitä Helsingin toimintaympäristö mielestäsi asettaa poliisikoiratoiminnalle?
- b. Miten olette partiona varautuneet luettelemiisi erityispiirteisiin ja haasteisiin?
- c. Miten partioidenne kalusto ja varustus eroaa muualla Suomessa toimivien koirapartioiden varustuksesta?
 - i. Miten kehittäisit yksikkönne partioiden varustusta tai kalustoa?
- d. Millainen vastuu vaativampien tehtävien suorittamisesta koirapartioilla on Helsingissä?
- e. Kuinka usein partioitanne käytetään Helsingin laitoksen alueen ulkopuolella?
 - i. Millaisia haasteita tämä mielestäsi aiheuttaa?

3. Millaisia kokemuksia Helsingin poliisilaitoksen koirapoliisin henkilöstöllä on em. erityispiirteistä ja haasteista?

- a. Millaisissa tilanteissa ja ympäristöissä em. erityispiirteet ja haasteet korostuvat taikka tulevat ilmi?
- b. Millaisen erityispiirteen tai haasteen luonnehtisit tyypillisimmäksi, joka tulee vastaan tehtävillä?
- c. Millaisia haasteita koirayksikön toimiminen omana yksikkönä ETY:n alla HVY:n sijasta mielestäsi aiheuttaa? Entä millaisia etuja siinä on?